

VII
B37359/60
4

S. Gregorčič

JOB

37359 ~~37360~~, VII, B, f

Svetopisemska knjiga

J o b

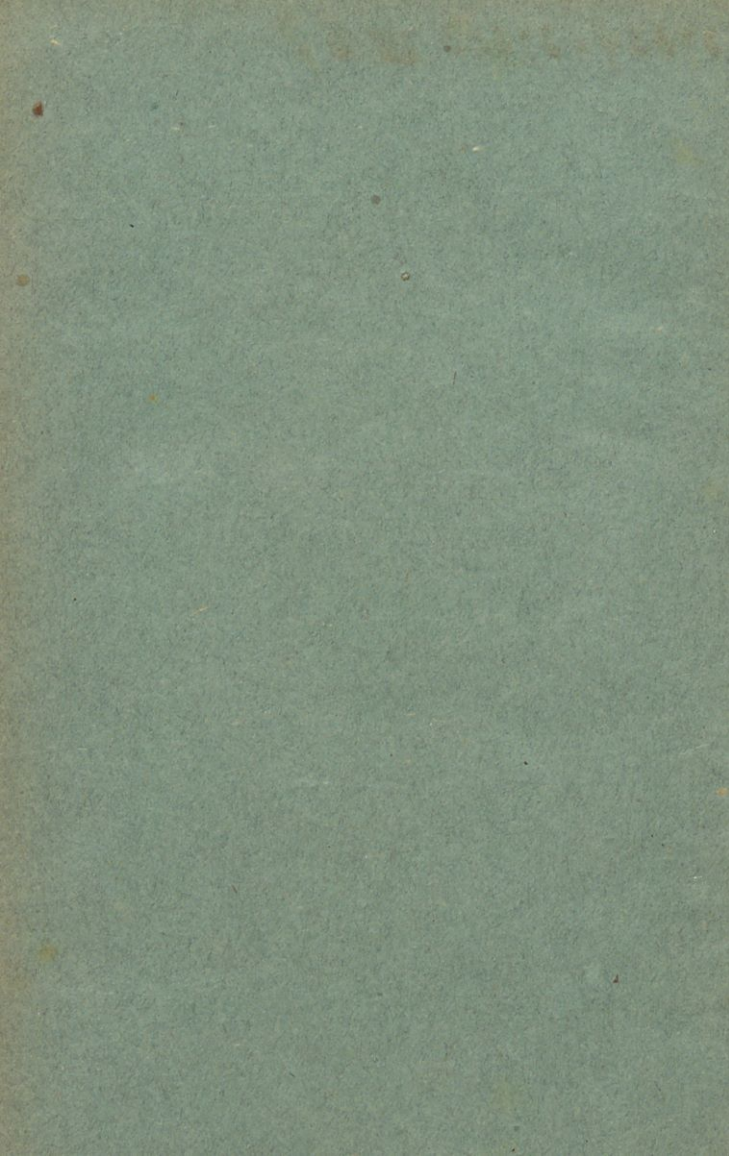
in

psalem 118.

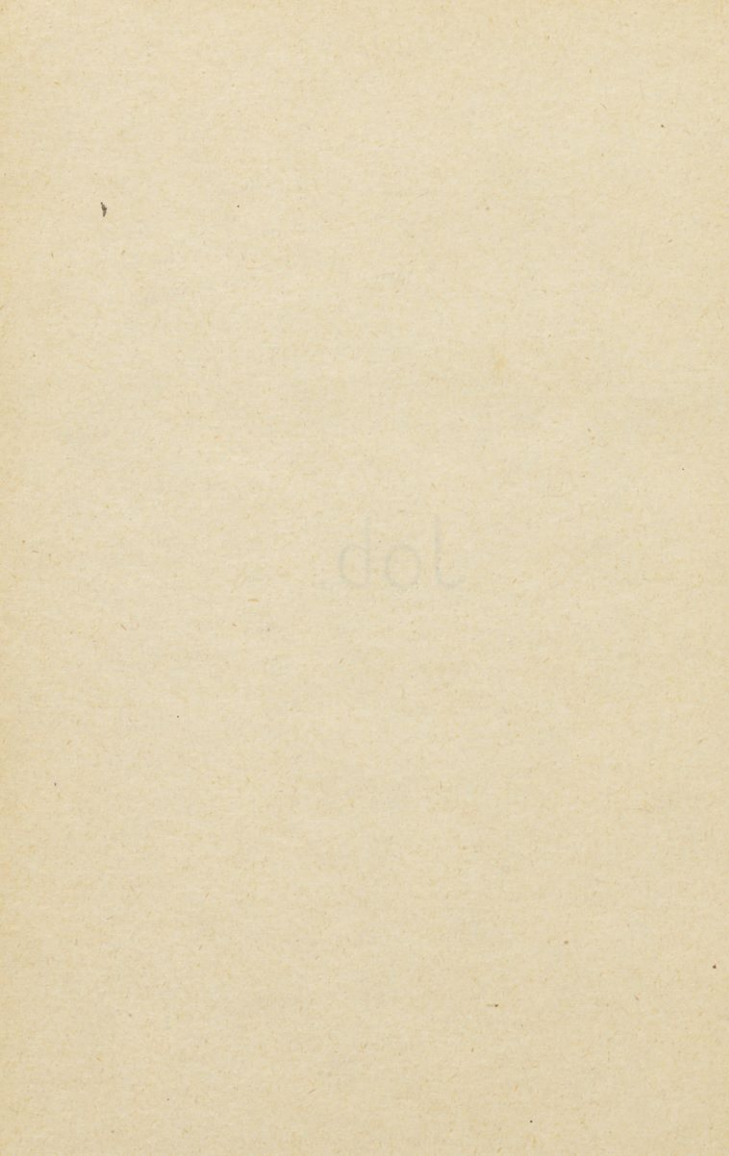
poslovenil

S. Gregorčič.

Job.

Uvod.

V deželi Us — že davnih dôb —
je živel mož z imenom Job;
bil mož preprost je in pravičen,
bil mož bogábojčč,
i vsak korák, le kaj krivičen,
iz duše dnà črteč.
Dal Bog mu sedem je sinóv
in hčerke tri, —
in čudo zemeljskih darí
bil delež je njegov:
Štel sedemtisoč je ovčic,
tritisoč je kamél,
štel tisoč je volóv za plug,
imèl petstó oslic
in brez števila slug, —
Med sini jutrovih dežél
bil večji je, ko vsakdo drug . . .

A sini v hišah svojih brate
ob svojih dneih gostili so,
(v gostitvi se vrstili so,)
in na gostije te bogate
vabili so i sestre v svate,
da z njimi jedli, pili so.

A kadar je čez sedem dní
zvršila vrsta se gostij,
pošiljal Job je po sinove,
ter jih posvečevál:

Ob zori rani darovál
za deco žgavne je darove,
za vsacega svoj žgavni dar,
češ, „morda so otroci moji
pred Bogom kako grešno stvar
zakrívili vsaj v misli svoji . . .“

Tako je delal Job vsekdar. —

Ko pred Gospoda neki dan
pristopi zbor duhov svetlôbe,
pridruži se jim duh temán, —
bil to je satan, angelj zlôbe.

„Odkod pa tí?“ — mu dé Gospód:

A ta: „„Po zemlji sem potával,
opazujoč človeški ród““.

Dě Bog: „Si Joba opazával,

ki meni zvestovdan je sluga,
ki zemlja vsa mu nima druga,
ki mož preprost je in pravičen,
in mož bogaboječ,
in sleherni korak krivičen
iz duše dnà črteč?“

A satan mu odgovorí:

„Mar Job zastónj se Te bojí?

Li nisi njega Ti včvrstíl,

mar nisi hiše mu vtrdíl,

mu premoženja pomnožil?

Dal nisi delom blagoslôva,

ne raste, cvète last njegôva?

Pa malce nanj z desnico segni,

ter mu imetje vse odtegni,

in videl boš,

če klel ne bo v obráz te mož!““

Bog satanu pa reče: „Glej,

karkoli najdeš pri tem moži,

do vsega tí oblast iméj,

le nanj mi róke ne položi! . .“

Spred božjega obličja proč

gre satan črn naklep kujóč. —

Ko deca Jobova nek dan
pri bratu je starejšem bila,
gostila se in vino pila,
prisôpe k Jobu sél prašán,
nositelj žalostne novice:
„Na polji voli so orali,
tam krog so pasle se oslice;
Sabejci pa so nas napali —
njih roj živali nam odgnál,
nam hlapce vse je pokončál,
ušél sovragom jaz sem sam,
da zgodbo to na znanje dam . .“
Govôril še je prvi sluga,
že z drugim slòm tu vest je druga:
„Udaril z nêba božji žar je,
ter kónčál ôvce in čuvarje;
utêkel sem le jaz samó,
nesóč ti poročilo to . .“
Še posel tega ni izrekel,
z novico spet je sél pritekel:
„Kaldejcev tri so vdrle čete,
ter nas napadle so besnéč,
odgnali so kamele vjete,
in hlapce je pobil njih meč, —
le jaz sem z begom se otél,

znanitelj zgube nèvesél . .“

Ta vsega ni še bil naznanil,
nov tóge sél je v hišo planil:

„Ko tvoje hčere, tvoji sini
pri staršem bratu bili so,
sedeli so pri sladkem vini,
veselo se gostili so, —
s puščave je vihar prihrul,
zmajál, podrl je vse zidine,
in mrtve hčere ti in sine
pod podrtine je zasul;

ušél nesreči jaz sem sam,
da tóžno vest na znanje dam . . .“

Tedaj pa vstane Job, obleko si raztrže,
lasé ostriže si, se k zemlji vrže,
in dě, Bogú se klanjajóč do tál:

„Od majke sem rodil se nag,
in nag povrnem spet se v prah;

Gospod je dal,

Gospod pobral

je meni spet svoj dar;
kot se Gospodu je zjubilo,
takó se je zgodilo:

On sam je gospodár, —
češčêno Mu imé vsekdar!“

Takó ní z usti Job grešíl
sred toliko nadlog,
brezumnih slôv ni govoríl,
ki žálil bi se ž njimi Bog . . .

Ko pred Bogá spet neki dan
svetlí pristópijo duhovi,
predstavi z Božjimi sinovi
se tudi satan, duh temán.
Spet reče satanu Gospód:

„Odkod pa tí“?

A ta odgovorí:

„„Po zemlji sem okrog potával,
in vso preromal moj je hod““.

In reče satanu Gospód:

„Li Joba si mi opazával,
ki vedno še mi zvest je sluga,
ki zemlja vsa mu nima druga,
ki brez zvijač je, mož pravičen,
in mož bogábojéč,
in slednji pot krivičen
iz duše dnà črtéč?

Kljub slednji zgubi, mu zadani,
nedóljnost mi, zvestôbo hrani;
a ti si bil me pregovóril,

da sem pravičnika pokóril“.
A satan: „„Dě pregôvor znani:
za kožo koža le veljá,
ne dá se poplačáti tá;
rad torej dá, kar kdo imá,
da le življenje si ohrani:
zató zdaj nanj desnico stegni,
hudó v mesó in kost mu dregni,
in videl boš,
da klet v obráz Te bode mož““.
Zdaj reče satanu Gospod:
„Ves bode v tvoji naj oblásti,
Življenja le mu ne vpropásti!“ . . .
Izpred Gospoda zdaj svoj hod
je krenil satan, šel do Joba,
bolezen grozno mu zadál:
na njem pri gobi vzrasla goba
od vrha je do tal.
Zdaj v prahu je posedal Job,
s črepinjo strgal gnoj iz gôb . . .
Pridruga ga nagovorí:
„Li vedno še si vdan Mu véрно,
ko stiska Bog te neizmérno?
Le hvali Ga, potem — umrí!“
A Job pridrugí dě: „viš, viš,

kakó nemódro govoriš!
Če bili smo dobrot veseli,
ki sipal jih na nas je Bog,
zakaj od Njega ne sprejeli
bi bridkih zdaj nadlog?“ . . .
Tako ni z usti Job grešil,
čepráv hudó je têpen bil. —

Ko pa trijé prijatli vdani
o vdarcih težkih čuli so,
ki silno nanj prihruli so,
prišli so vsak od svoje stráni:
Bil Elifas je, Temanján,
bil drugi Báldad je, Šuhlján,
a tretji Sôfar, Naamlján.
Bili so dali si besedo,
da vsi priromajo nakrát
v nesreči Joba obiskát
in mu s tolažbo lajšat bedo . . .
Ko vprêjo nanj očí iz dalje,
— pogled grozán! —
zdi Job se mož jim ves neznán.
Spusté tedaj se v jok glasán,
raztrgajo si dólge halje,
ki jih na sebi nôsijo,

na tēme pa, kažóč sožalje,
pepela si natrôsi jo.
Pri njem na zemlji sedem dnî
in sedem tam sedé noči;
besede pa nobén ne zine,
vedóč, da tu tolažbe ní,
ker prehudé so bolečine. —

Jobova tóžba.

Ždaj Job pa usta je odprl,
ter rojstveni svoj dan preklél;
Ker je v bolestih silnih mrl,
takó tožíti je začél:
Naj hip nesrečni bo proklét,
ki djal je: „človek je spočet“, —
ta noč, ko sem zaplôjen bil,
in dan, ko v njem sem rôjen bil!
Tist dan naj spremení se v tmíne,
naj nanj ne gleda Bog z višine,
naj solnca nanj ne sine svit;

naj gósta tèma ga zavije,
naj smrtna senca ga pokrije,
naj večno v mègle bo zavít.
A tisto noč grozán vihár
odvéł naj bil bi za vsekdar,
da bi ne bila štěta
med dnevi, mesci lěta;
naj bila bi brez ploda, slave,
osámljena ko sred puščáve!
Tist zá-me prenesrečni dan
kolnó naj dneva preklinjalci,
Bivalci žgočih, južnih stran
tí levjatána zarotvalci.
In tista noč naj v tmíne črne
na veke zvézde vse zagrne,
ne zora svít, ne dneva žar
naj ne zasije ji nikdar,
ker ní zaprla me v télesu,
ko mati me nosila je,
ker mojemu očesu
zlà toliko odkrila je.
Oh, da bi bil preminil pač
brž ko sem bil spočét,
o, da bi bil poginil pač
ta hip, ko bil sem rôjen!

Zakaj sem bil v naročje vzet,
zakaj na prsih dôjen?
Zdaj spal pod zémľjo bi molčëč,
počival tam bi trdno spëč;
tam spal s svetá vladalci bi,
spal z zémľje svetovalci bi,
ki zídali so si gradove, —
tam spal med knezi bi svetá,
ki zbiralí so si zlatá,
polníli s srêbrom si domove.
Tam spal bi, kakor oni spi,
ki je predčasno splavil se
med svetom ní pojavil se
in luči videl ní.
Trinôgi vsi prenéhali
tam od nasilstev bodo hudih,
tam, ki so tu se vpéhali,
počijejo po trdih trudih.
Tam, kdor je v sponah bil nekdáj,
počiva brez vezí sedaj,
glasú ne čuje preganjalcev;
prostak tam spi in mogočnják,
tam rob gospodu je enak
in prost je tam teptalcev . . .
Zakaj tedaj pač solnce žar

trpinom si razžáril?
Čemù življenja grenki dar
nesrečnim srcem si podáril?
Čemù pač njega Ti si vstváril,
ki smrti čaka polhen nad,
ko da bi bila zlat zaklad,
ki srčno se raduje,
ko najde grob, ki ga zasuje?
Kaj dal si bitje njim, ki skrita
jim je življenja pot,
ki vsa je v tèmo jim zavita
in polna je ovír povsod?
Že predno záčnem jesti,
zdihujem, hlipljem od bolesti,
in, kot povodnji hrum šuméč,
razlega moj se vzdih ječéč:
ker strah, ki me je strašil,
nad mé je zdaj prišél,
udarec, ki me zmér je plašil,
bridkó me je zadél.
Miru, počitka ní nikdár,
udár prileta na udar,
in vrh nesreč nesreče
hrumé na mé besneče . . .

Razpravni pogovori.

Elifas.

Zdaj Elifas odgovori:

Naj smem še jaz katero rêči,
ki morda ti ne bo povšeči;
a ko začel je gôvor teči,
kdo naj ga zadrži?

Glej, mnoge si podučevâl,
in trudne róke si krepčâl,
potrjevâl omahujoče,
in jáčil noge trepečoče.

A zdaj, ko mahnîl te je Bog,¹
nakrat si sam opěšal, —
poslâl ti nekaj je nadlog,
in že si ves se změšal.

Kje zdaj je pač tvoj Božji strah,
opôra prej ti zanesljíva?

Kam šla ti véra nevpogljíva
v nedolžnost tvojo je na mah?

Pomisli, prosim, kdaj si zrl,
da bi nedolžnik bil poginil?
Kdaj On, Pravični, to je včinił,
da poštenjaka je zatrl?
Pač pa sem večkrat videl njé,
ki dela kriva tù vršé,
ki sejejo prokleto setev,
da kletev tudi njih je žetev.
V njé dihne le svetá Vladár,
in zmrví, vniči za vsekďár
Njegove jeze jih vihár.
In, če so silni kakor levi,
On stré jih lálhko v Svojem gnjeví.
I levi pač opěšajo,
ko plena si pogrěšajo:
premré jim glas, preneha srd,
in skrha zob se, ďási trď,
in starce z njih mladiči
glad ljuti kruto vniči . . .
In dalje: čul nenadoma
nekdáj besedo sem skrivnostno,
besedo čul modrostno,
in v uha mi — ko kradoma —
njen dihníł je šepět.
Ob uri, ko po duši spanje

ljudém motá in plête sanje,
prikazen silno vzrêm razlóčno,
in strah me zgrabi in trepêt,
pretrese ude mi mogóčno :
Že mimo mene stópa duh,
strčé mi vsi lasjé na glavi,
v obráz tej silni zrêm postavi, —
obráz mi je neznan !
A čuj, posluh !
Čuj, kakor vetrček lohán,
ta gôvor mi šumljá do uh :
„Mar, ako z Bogom se priméri,
čist zêmlje sin je vsaj katéri ?
Od Stvarnika čistejši mar
je sin prahú, Njegova stvar ?
Glej, še nebeških slug Njegovih
nestalen marsikdo je bil,
in cló na angeljskih duhovih
je Večni krivdo zasledíl ; —
in njim ne našel bi pregreh,
k'jim duh je v ilnatih domovih,
ki bivajo na blatnih tleh ?
Té, ker mu ne živé po vólji,
On zmelje, kot obleko mólji . .
Od zora v mrak le kter stojí, —

potèm, kot se drevó posěka,
poseče On, zdrobí člověka,
ker v njem modrósti ní;
če kôga vèndar še pustí,
podêre kras njegov pozněj
in pókončá ga za vselej,
ker módro ne živí . . .

Obrni torej tja se gòr,
duhov kjer svetih biva zbòr,
pritóžbe svoje njim naznani,
morda kdo tistih te obrani?
Saj jeza božja pogubí
le té, ki v njih modrosti ní,
le krivce srd Njegóv morí.
Nespametnika sem poznal,
imèl je trdne korenike;
a Bog je kletev nanj poslál,
in šla je moč, ni več je dike.
Bog deci srečo je odvzél,
na sodbi bli so vničeni,
nikdó jih ni otél.
Sè žitom, ki ga on je žel,
stradalci bli so sičeni;
njegà sovražnik je pobíl,

zaklade mu tujčin povžil,
zapil jih žejni je vesel.
Krivica se iz tal ne raja,
toréj ni bol iz tal ne vstaja;
tič lahki lahko vzleta v zrak,
nas tlači zló na zemlje tlak!
Jaz pa k Bogu visokemu
zaupno krenil bi korák,
in stvar bi vso dal v róke Mu,
ker silna dela On vrší,
ki nam jih moč umeti ní,
Njegovih čud na svéti
mogoče ní preštéti:
Z dežjém škropí zemljé obráz,
zaliva z vódo vse svoj čas;
ponižnika visoko dviga,
veselje v duši tožni užiga;
naklepe vniči zlobnežev,
načrte stre hudobnežev,
da róke njih ne izvršijo,
kar srca zlobna njih želijo.
On „modrijane“ na zvijači,
še predno jo zvršé, zasači,
načit jim zmeša, dàsi zvit,
in jim upihne luči svit,

za dné da v temi blodijo
in o poldné, ko v črni noči,
krog tipajóč le hodijo.
On, reveža čuvár čujoči,
zvestó in skrbno brani ga,
da jézik zli ne rani ga.
On reši siromaka
iz róke mogočnjaka;
On usta zlobnežem zaprè,
sirotam pa pomoč dajè . . .
O blažen, ki svarí ga Bog,
pošiljajóč mu bolečine!
Ne brani tôrej se nadlog,
Njegove vspréjmi opomíne!
On res nam pač zadaje ran,
pa jih ozdravlja tudi;
udarci naj stembólj so hudi,
Njegova zacelí jih dlan.
Iz šestih stisk te rešil bode,
a v sedmi — ne boš trpel škode.
Ko krog in krog bo vladal glad,
smrt tebe ne pobêre;
zastonj sovražni bo napád,
meč tebe ne podêre.
Strupenega jezika bič

ne najde te, ne rani nič,
in ko prihrujejo nesreče,
ne bodeš trepetal boječe.
Če kdaj napade te sovrag,
ne bode stradanja te strah;
pač še med podrtnami
veselo bodeš se smehljâl,
in pred zemljé zverinami
ne bodeš drgetâl.

Ko v zvezi s tabo svet kamnit
celó ti bode plodovit,
in cló nevarna divja zvér
pustila v miru bo te zmér.
In Božji mir rosil odzgòr
na srečni bode tvoj šotòr,
iz doma in družine
nikdar ti ne izgine.
In srečne žene srečen mož
nebrojen zárod videl boš,
otrok bo v tvoji rodovini
ko trave na ravnini.

In kdaj — ko tù — za tam bogât
se v zemljo spraviš mirovât,
kot žetve dobre zlati klasi
domóv se spravijo ob časi. —

Glej, to sem jaz preiskoval,
in to za pravo sem spoznal; —
a ti? kar čul je zdaj tvoj sluh,
naj dobro tvoj premisli duh!

Job.

Na tó mu Job odgovorí:

Oj, da bi grehi moji vsi,
ki vneli Božjo so mi jezo,
pač položili se na pézo, —
da del bi se na drugo stran
bridkósti mojih broj in ran:
kot pesek na morjá bregéh
bi težje bile té, ko greh,
če kdaj sem kaj ga stóril.
Zato pa pikro sem govóril
in govorim bridkó,
ker Božje, glej, strupene strele
so v živo me mesó zadele:
njih strup iz mene dušo pije,
in srd Njegov me, oh, hudó
ko vojska ljuta bije.
Mar divji osli erjové,

ko sočnih trav so se napasli?
In ko z dišečim senom jasli
pred njim napolnjene stojé,
mar mukal bode vol?
mar more se jedilo jesti,
ki ni zabélila ga sol?
kar smrtne mu rodí bolesti
mar človek rad okuša?
Česàr ni htëla moja duša
se niti dotakniti pred,
to zdaj mi je vsakdanja jed.
Oh, da bi pač dosegel to,
da Bog bi čul mi prôšnjo milo,
da to, kar čakam že težkó,
bi kmalu se spolnilo:
On, ki takó me bije zdaj,
do konca naj me stêre,
zavzdigne silno róko naj,
ter ko s sekiro me podêre.
To bo še tolažilo me,
če On, ki zdaj me têpe,
uniči s Svojo silo me,
da ne mrmram čez Njega sklêpe.
Mar diči jákost taka me,
da v stiskah bi se ne omájal?

Mar konec srečen čaka me,
da bi potrpežljivo vstrajal?
Mar trden pač sem jaz takó,
kot stene so kamnite?
Železno mar imam mesó
in pa jeklene kite?
Tolažbe si ne najdem sam,
in pomagáti si ne znam;
prijatelji pa v sili,
v bridkosti so me zapustili.
— Kdor z brati v stiski vsmiljen ní,
on strah Gospodov zapustí! —
Prijatle moje mímo mene
odnesel nagel je korak,
kot z gôre v dol srdít lijak
valove bliskoma odžene.
Le ko se led in sneg topí,
valove kalne ta drví;
a ko pritisnejo vročine,
ní kaplje v njem več tekočine.
Popotniki, vodé iščóč,
od njega žejni grejo proč,
v puščavi truma njih pogine.
Iz Teme kupci in Sabeje
skoz suho puščo potujoč,

ginóči od morilne žeje,
iščó ga, vode upajoč . .
Na mestu so . . . vodé so proč!
Lijak jih ljuto je preváril,
hladila žejnim ní podáril.
Kot žejnim tam hladila ní,
tu meni tolažila ní:
ni čuta záme v duši vaši,
nesreče moje vsak se plaši.
Mar prosim: „dajte mi daril,
mi dragih dajte odkupíl,
iz rok stiskalcev me rešite,
iz rok teptalcev odkupite?!“
Ne! le besedo dajte milo,
in, kje grešíl sem, dokazilo,
in nem na vaše bom učilo!
A nož je slednji vaš izraz,
kje krivd pa mojih je dokáz?
Besede bridke vi lovite,
v obupu mi iz ust izvíte,
ki v veter sem jih govoríl,
po njih od vas sem sójen bil.
Kot nad siroto se vadjá,
in kakor sužnjik se prodá
trgovcem za rumene zláte,

tako s prijatlom vi ravnáte.
Oh, vendar omečíte se,
spet k meni obrnite se,
očitna sodba naj dokaže,
če jezik moj kaj laže.
In, ako me že sodíte,
krivice ne ravnajte;
pravični v sodbi bódite,
nekrivdo 'mojo vsi priznajte.
Moj jezik ne pozná prevár,
in krivdo črtíl sem vsekdar!

Pač vojskna služba neprestana
življenje tukaj je zemljana,
in dan njegov na svetu vsak
ko dninarjev je dan težák.
Kot sužnjik sence si želí
in delavec mezdé po trudi,
štel tudi jaz sem téžke dní,
in brez pokôja sem nočí,
mirú želím jaz tudi.
Počivat grem, ko pade noč;
a, ker ne morem spati,
si mislim: „Kdaj pač čas bo vstati?“
A noč na vso se vleče moč,

ter od mrakú do svita
mi dušo z nepokojem pita.
Živòt mi s črvi je pokrit,
je v gnjilo skorjo ves zavit,
in komaj rana zasuší se,
že znova gnojna prepustí se.
Hitreje, ko pri statvah čoln,
gre k koncu čas mi bôli poln,
in kmalu pač, brez zdravja nade,
teló trohnôbi mi zapade.
Življenje kratko je ko dih,
in ko zagrne grob me tih,
več ne odprè okó se speče,
da zemske se raduje sreče.
In več ne vzrè me tù okó,
ki zdajci v mé se vpira;
in če po mêni se ozira,
ne najde tu me več níkdó.
Kot skozi zrak hiteč oblak
iznikne za gorâmi,
takó ne vrne se zemljak,
ki spava v grobni jami;
ne vrne se níkdár domóv,
ne vgleda več ga kraj njegóv.
Zató pa v dušni jaz britkósti

ne bom več ust krotíl,
in srčne svoje vse grenkósti
v besede žalne bom izlíl,
potóžil ljute bolečine,
ki duša v njih mi gine. —
Mar mórje sem, mar divja zvér,
da Tí tako krotíš me zmér?!
Če mislim: „spanje me vtolaži,
postêlja tožbe moje vblaži“, —
Tí s sanjami me zlimi plašíš,
s pošastimi me v spanji strašíš,
da duša konca si želí,
ljubéč bolj smrt ko té kostí.
Trpim in ginem . . . Milost daj!
Saj niso večni moji dnevi;
zató zanesi v Svojem gnjevi
té kratke dni mi vsaj!
Kaj človek je, češ, da je vredno,
da nanj prežiš tako dosledno,
da opazuješ hip ga vsak,
da šteješ slednji mu korák.
Kedaj oko opazujoče
drugám obrneš, kdaj?
Zakaj desnice kaznujoče
ne vstaviš za trenôtje vsaj?

In, ako res sem kaj grešil,
kaj Tebi škode sem storil,
Ljudi opazovalec?
Zakaj, nebeški Ti streljalec,
za tarčo mene mene si izbral,
ter z ranami takó obdál,
da sebi breme sem postál?
Zakaj pač, znova mi prijazen,
bi greha z mene Tí ne vzél?
Naj greh gre mimo, mimo kazen,
spet zdrav živim naj in vesel!
Ker če požrè me grobna noč
in iščeš me, — moj kraj bo prazen,
prepôzna bo za mé pomoč . . .

Baldad.

Ždaj Jobu Baldad pa, Šuhljan,
odgovori in reče:
Dokdaj še govor tvoj naj teče,
ki tak je, ko vihar strašan?
Li more Bog le količkaj,
kar pravo je, zavíti?
Li more Vsemogočni kdaj

pravico v krivdo obrniti?
Če deca tvoja kriva bila,
in če pred Bogom je grešila,
dal njé je grehom jo v oblast
in ti so vrgli jo v propast . .
A tebe, če k Bogu goreče
obrneš duhoma se spet,
proseč ga milosti rešeče,
in če poštn boš, čist in svet, —
On čuval bode te gotovo,
ti dvignil dom krepostni vnovo,
in zopet srečo boš imél,
da prejšnjo boš za majhno štel . . .
O tem rodove prašaj davne,
o tem pradede prašaj slavne,
ker vekov skušnje so veljavne;
a mi pa le včerájšnji smo,
brez skušnje, malo le vemò:
ker dnevi kot oblak hitijo,
kot njega senca se zgubijo.
Njé prašaj, ki so bili pred,
in bodo te učili,
in znamenitih ti besed
iz srca govorili.
Mar, kadar suh leži močvir,

bohotno raste v njem trstičje?
Če ne kropi ga vode vir,
mar more zeleneti bičje?
Glej nanje! krasno zeleni!
A vôdo posušé vročine,
in prej, ko druge vse rastline,
zdaj bičje in trstičje kine,
porezati ga treba ní!
Glej tu — brezbožnikov osódo!
Kot bičje v suši strti bodo,
takó njih up se posuší;
dà, naglo up se njih odreže!
Up zlobneža opira se
na pajčji dom, na pajčje mreže:
oprè se nanj, — podira se,
ter, ko se trdno ga drží,
in on in dom na tla zdrčí.
On kot drevó je, ki krepkó
čez vrt razširja veje;
a korenikam ni je reje:
skoz kamnje se vijó suhó,
mrjó, sahnó od žeje.
In, kadar Bog ga zamorí,
še kraj njegov ga zatají,
češ, da nikdár ga videl ní.

Glej, to je zlobnežev „radóst“!
Pravice vniči jih ostróst,
in drug zavzame njih prostôre.
Zločincem Bog ne da podpore,
zavreči Svojcev On ne more.
Glej, tudi tebi spet bo kdaj
zvenèl iz ust vesel smehljaj,
in vrisk glasán iz njih pridêre;
sovragi pa, ki te črté,
osramočèni zarudé,
ker šôtor zlobnežev Bog stêre . . .

Job.

 odgovor Job zdaj reče to:
Zares, saj vem, da je takó.
Kako bi čist zemljan bil kateri,
če z Bogom večnim se primeri?
Kdor z Njim bi pravdati se htèl,
na Božjih besedì tisóči
bi ene prave ne zadèl.
Ker moder, jak je Vsemogóči, —
in kdó se kdaj Mu je uprl,
da On ga ní na lahkem strl.

Lehkò premakne silne gôre,
in jih prevrne srd Njegóv,
dà, zemljo vso On stresti more
raz pokajóčih njé stebróv.
Če solncu vstati ne velí,
ne sijejo nam žarki zlati;
On nêba zvezde zatemní,
ko da bi jih zaprl s pečati.
Z mogočno svojo je rokó
razpél nebá višavo sinjo,
in čez neskončno On vodó
korakal s trdno je stopinjo.
On „palice“ in „voz veliki“
in „gostosevce“ vstváril je,
in stran poldnevno k Svoji diki
sè zvezdami razžáril je.
Velike dela On stvari,
ki nam jih moč umeti ní,
Njegovih čud na sveti
mogoče ní prešteti.
Glej, blizu mene je, — a jaz
ne vidim, kak mu je obráz;
ko mimo mene grede,
zastonj upiram vanj poglede.
Če v jezi zgrabi za kak plen,

kdo pač zabrani Mu? — Nobén!
In kdo naj pač očita
Mu dela silovita?
Kdo jezo Božjo zadrži
plamtečevneto?
Mogotce drzne On zdrobí,
in zmrvi njih podporno četo.
In kje naj jaz beséd dobim,
da smelo pravdal bi se z Njim?
Da, še ko bil bí ves nekriv,
ne pričkal bi se ž Njim, s Sodníkom,
le s srčnim prosil bi ga klikom,
naj bo mi milostljív.
In ko bi k Njemu zdihoval,
On čul pač moje bi ječanje;
a jaz bi le ne veroval,
da bode se oziral nánje, —
ker kot vihar preganja me,
in brezi vzroka ranja me,
ne dá mi duška, ne počitka,
le muke so mi hrana bridka.
Če boj hčem z Njim, — se brž postavi:
„Poskusi, tù sem, glej!“
Če tirjam pa pravico, pravi:
„Kdo pač naj sódi me, povéj?!“

In, ko bi bil povsem pravičen,
braniti bi se ne umèl,
ko čist bi pege ne imèl,
On skazal bi, da sem krivičen,
da, — sebi nepoznano bitje —,
prenašal z gnjusom tó bi žitje.
Vse eno je, iz skušnje vem,
in to povem — kaj bil bi nem? — :
če si pravičen, al krivičen,
pred Njim enako boš uničen.
In ko Njegov pobije bič
trpina, kateri kriv ni nič,
On smeje se vidéč ga pasti . . .
Ves svet je v zlobnežev oblasti!
Sodnikom zemlje On skrbnó
Zastrl okó, zakril je lice,
da njih zagrnjeno okó
slepó je za krivice;
če On ga ni zakril jim, — kdo?
A meni prava spoštovalcu,
oh, dnevi k koncu pa tekó
enako brzemu tekalcu,
tekoč pa sreče nič ne vzró.
Kot lahek čolnič prek valóv
hití, beží mi broj njihóv,

letí, kot orel z vísočine
na mirní plen svoj šine.
Tolažim sam se mnogokdaj:
„To bridko bol pozabim naj,
naj tožni, temni moj obraz
se zjasni vsaj za kratek čas!“
Ni moč! mrjè mi duh in gine,
ker siine tró mi bolečine
in vedno novih se bojim,
ker vem, da čist ne bom pred Njim.
Obsojen sem ko grešnik hud; —
oprati se? zastonj ves trud!
In ko s potoki bi snežnice
in z lugom pral roké in lice,
zastonj ves trud:
ker vendar bil bi ves oskrunjen,
ko da v mlakužo bil bi sunjen;
in blaten, gnjusen slednji ud
celó obleki bil bi v stud . .
Midvá pač nisva si vrstnika,
da z Njim bi vred na sodbi stal,
ter tam odgovor Mu dajál;
In ní med nama ga sodnika,
ki moč bi do obeh imèl,
ter na obá bi z róko smel.

A šibe te naj sname z mene,
in naj Njegov ne tre me strah,
potem dokažem Mu neplah,
da krivde ne poznam nobene . . .

Gnjusi se mi življenje to,
zató naj tóžba moja teče;
in glasno jezik naj izreče
kar duša čuti prebridkó.
K Najvišjemu jaz-kličem:
Ne obsojaj me zanaprej
in, prosim Te, povej,
zakaj me s takim tepeš bičem?
Li to Ti je v veselje már,
da tlačiš véрно Svojo stvar,
da roka Tvoja jo razdeva
Med tem, ko Tvoje sreče žar
zločincev zbor obsěva?
Mesene mar imaš oči
in, kot ljudjé, le vidiš Ti?
Mar Tebi mérjeni so dnovi
kot nam, ki smo prahú sinovi?
Mar Tebi so življenja lěta,
ko nam zemljanom šteta,
da paziš na moj greh skrbnó

in iščeš mojih krivd takó?!
Da zlôbnik nisem, dobro znaš,
in veš, da silno moč imaš,
da Ti iz rok, kdor se pregrêšil,
nihčè ne bo se rešil.
Ne zabi, da me roka
je Tvoja vstvárila visoka,
pa že bi rad me v prah pobil?
In kot se zgnête kip iz ila,
me Tvoja dlan je vpodobíla.
in že naj zopet bi me strl?
Mar nisi me ko mleko vlil,
in siru me enako zgnêtel,
okostje krepko mi vtrdíl,
in z mesom, s kožo me pokril,
mesó mi s kitami preplêtel?
Tí žitje si mi darovál,
mi duh dobrotno varovál; —
zakaj pa zdaj me več ne braniš?
Pač dolgo to že v srci hraniš,
— poznam jaz davno Tvoje sklepe! —
da préžal boš na greh mi vsak,
da za zgrešèni vsak korak
potem me roka Tvoja tepe.
In ko bi res bil kriv, — gorjé!

in, če nekriv, oh, gláve té
 ne smel bi vendar povzdignúti;
 pač bóli, muke vse nositi,
 povrhu še zasmeh trpé.
 In ko bi tēme vspél, — Tvoj gnjev
 drvíl bi me, ko plen svoj lev,
 in čudovito Svojo silo
 bi spet pokazal mi nemilo.
 Prot meni novih prič dobíl,
 in jézo, ki se Ti je vnela,
 bi zoper mene pomnožil
 in nova bolečin krdela
 na mé bi izpustíl.
 Zakaj iz matere télesa
 prišél sem ter odprl očesa?
 Naj rajši tam bí bil umrl,
 da bi nikdó ne bil me vzrl.
 Tedaj bi bil ko tista stvar,
 ki živa bila ni nikdár,
 pustivši materino krilo
 bi v nemo zlezel bil gomilo . .
 Dovolj so kratki mojí dnevi;
 zato zanêsi v Svojem gnjevi,
 naj malce tu se razvedrim,
 prej nego tja se preselím,

odkodar se nikdo ne vrne,
v deželo, kjer le mrak strašán,
kjer vladajo le tmíne črne,
kjer v smrtíni senci spi zemlján,
kjer ne krasú ne reda
oko níkdar ne vgléda,
kjer večne groze le je stan . . .

Zofar.

dvrne Zofar Naamljan :

Mar ta izbruh tako grozan
ne bo zavríjen ta še dan?
Mar móž naj ta, ker je jezičen,
záto nam zdí se opravičen?
Mar naj besede tvoje prazne
móžjé molché poslušajo,
in bogokletve tvoje blazne
ovreči ti ne skušajo?
Trdíł si pred Gospodom tí:
„Moj govor je resníčen
in hod je moj pravičen
pred Božjimi očmí“.
Cj, da bi usta Bog otvôril,

in proti tebi Sam govôril,
modrost ti skrito razodel,
— neskončno večjo, kot je naša, —
z njo krivd bi polno ti naštel;
potem spoznal bi in umel,
da ti za njé še — prizanaša.
Mar hočeš vse ko Bog umeti,
in vednost Večnega imeti?
Do neba sega visočin,
do pekla sega globočin,
presega zemlje vse daljavo,
presega mórja vso širjavo,
— kakó bi torej Ga umel
in kaj bi Mu storiti htél? —
Ko pot tik krivca vodi Ga,
in sodi in odsodi ga,
in s sponami ga zveže, —
kdo vmes naj pač poseže?
Saj greh in grešnik Mu je znan,
kaj préžal nanj bi noč in dan?
A tebi to na umu ní:
ker mož predrzni um zgubí,
v nevkrotno zvér se spremeni.
Pa dvigni spet srcé tja gor,
povzdigni róke gor proseče,

izbriši grehe te skrunече,
očisti krivde svoj šotòr; —
potem zaupno, brez strahú
obráz svoj čisti vspneš k Bogú,
in up tvoj trdni bo vresničen,
na vekov vek ne vničen.
Spominjal boš se bôli sklečih
kot vòd nekdam močno hrumečih,
a naglo odbesnevših z gor;
sijalo solnce tvoje sreče,
kot o poldnevu bo bliščeče,
in noč ti bo ko zlati zor.
In upajoč ne bodeš varan,
in kot nekdam ne boš več karan;
sicér osramočèn nekdam,
počival varno boš tedaj, —
počival boš, in kdo te vsplaši?
Pač za prijazen ust smehljáj
se bodo trgali tedaj
i reveži i velikaši.
A zlobnežev oči gasnó; —
obrambe ti zastonj iščó:
rešitve up pred njimi gine,
njih nada so — le smrtne tmine . . .

Job.

Ždaj Job odgovori in dē:

Edino modri pač ljudjé,
kaj pak, ste vi na celem sveti,
in z vami mora, to se vě,
kar je modrosti, vsa zamreti.
Ne! Meni tudi um je dan,
in uka, kateri v a m je znan,
kdo bi ne mogel ga umeti?
Prijatli v svoji me „modrosti“
prezirate trpečega,
ko vendar Bog na visokosti
rad čul je kdaj prosečega.
Pravičnik, nevedoč za greh,
sem vendar vam samó v zasmeh!
Nesrečniku se srečnik róga,
in to še prav se pač mú zdí;
ko drugim se spodrsné nôga,
smejí se, kdor krepkó stojí,
češ, saj so krivi si samí!
Mar spričo krivd me tepe Bog?

Saj vendar zlobnežev šotôri
večkrat so mirni, brez nadlog,
čeprav srdé Bogá tam gôri,
in lastna moč le njih je bog.
(In pa modrost, ki vam je dana,
mar meni je povsem neznana?)
Saj še živali vrh zemljé
o tem te lahko poučé,
in lahkokrile v zraku ptice
oznanjajo ti té resnice.
In zemljo celo opazuj,
in poučí te jasno;
in ribe nême povprašuj,
in té odgovoré ti glasno!
Kedó ne vě, da stvarstvo vse
Gospoda vstvářila je dlan,
Njegà vzdržuje varstvo vse,
po Njem le diše vsak zemlján . .
In kaj izkustvo davnih let?
Mar ne presoja sluh besed,
kot jezik nam preskuša jed?
(Jaz davnike poslušal sem,
in njih modrost preskušal sem:)
Od davnikov modrost nam prava,
od mnogovekih umnost zdrava!

A Bog od njih starejši je:
in Bog od njih modrejši je:
pri Njem le moč je in modrost,
pri Njem razuma vsa svetlost.
V prah vrže stavbo On bliščečo,
in kdo jo dvigne spet?
On sužnjika zaklene v ječo,
in več ne bo otét.
Ko z nêba môče nam odreče,
ne reka, ne potòk ne teče;
ko pa odzgòr spustí nalive,
ta groza hiš je, trat in njiv:
Pri Njem oblast!
Pri Njem modrost, ki se ne moti!
Znan Mu kazač je krive pòti
in on, ki gre po nji v propast.
On glavam ljudstva vzame „glavo“,
sodnikom pa razsodnost pravo:
njih jasni um je hkrat mračán.
On kraljem vrže z glave krone,
za pas kraljêvi dá jim — spone,
(za grád pa — ječe tesni stan.)
Duhovnikom pobere čast,
mogočnikom pa njih oblast.
Jezikom zavorí zgovôrnost,

in starčkom zatemní razbornost:
proč njih je najkrasnejša last!
V zasmeh On pahne velikaše,
s šibkostjo silnike opaše.
On, kar zagrinja mrak temán,
na solnca svit razvije;
kar smrtna senca krije,
na solnčnojasni dvigne dan.
Rodove zemlje zdaj veliča,
povzdignjene pa zopet zniča;
zdaj širí jih čez prôsto plan,
zdaj vklene v jarem jih tesán.
Glavarjem ljudstva vzame um,
da slěpi so vodniki trum;
omami jim ko z vinom glavo,
da v pušči pot zgrešijo pravo:
iščó . . . tipljó . . . a luči ní, —
in kralj in narod se zgubi. — —

Vse to so zrla mi očesa,
vse to so čula mi ušesa,
in to v spominu vse imám;
kar věste ví, jaz tudi znam,
v modrosti in spoznanji
od vas nič nisem manji.

Zató pa le z Najvišjim jaz
bi rad se pogovarjal,
ž Njim pravdal se, ter Mu v obráz
nedolžnost svojo bi povdarjal.
A ví, ko odgovárjate,
laží le natovarjate:
le nični ste mi ran zdravniki,
le nični tolažniki.
O, da povsem molčali bi,
za módre pač veljali bí; —
zato svarilo moje čujte,
ust mojích gôvor preišljajte.
Li hočete Bogu v korist
krivico govoriti?
Li Njegà, ki je solnčnočist,
z lažmí ví mislite braniti?
Li Bog vas potrebuje mar,
da branite Njegovo stvar?
Mar On želi, da ste pristranski
odvetniki Mu bogobranski?
Li morda dobro bo za vas,
če vam namen preišče skriti?
Li menite, da, kakor nas,
Njegà je moč slepiti?
Udaril bode vas hudó,

ker le z namero skrito
poganjate se za-Nj takó.
Li veličastvo vekovito
Njegovo nič ne plaši vas?
Li strah pred Njim ne straši vas,
ko zagovarjate Ga s slôvi
lahkejšimi kot je pepél,
in ki branilci ste Njegovi
s prstenimi branovi,
ki prvi jih naliv bo vzél?!
Pustite me naj govorím, —
saj česa naj se še bojim?
kar more, naj zgorí se;
in če mesó si zgrizem sam,
in, če zató življenje dam,
trdim, da nimam grešne lise.
Saj vem, da bode me zatrl,
rešitve up mi je zamrl;
a čistost svojih stez bi jaz
rad skazal Mu poprej v obráz.
Saj to že meni je v korist,
ker pred Njegà bojí se tist,
kateri ní pregrehe čist;
zató odprite svoj mi sluh,
moj govor pridi vam do uh.

Pripravljen na dokaz sem sodnji
o svoji zdaj pravičnosti;
kedor pa meni, da sem v blodnji,
prepričaj me krivičnosti,
potem pa hočem onemeti
in, če sem kriv, — umreti.
To dvoje le, o Bog, mi daj,
in skril ne bom se Ti tedaj:
Desnico Svojo, me težečo,
umakni z mene koj,
in veličast zakrij blisčečo,
da ne trepečem pred Tebój,
potem me le pred Sé pokliči,
da jezik moj me opraviči; —
al pa bom prej govôril jaz,
a Tí zavrni me v obráz!
Število grehov mi povej,
dolgove moje vse naštej,
naj krivde vse in hudobije
mi točno jezik Tvoj odkrije.
Zakaj obraz mi skrivaš Svoj
in, ko da sem sovražnik Tvoj,
me roka Tvoja bije?
Mar moč Si váditi boš jél
na listu, ki že ves je vél?

Mar jezo Svojo vnéto
nad strnjo spašal boš požéto?
Ker, glej, prisojaš mi bridkosti
za grehe davne že mladosti.
Ti slednji si korak mi štel
ne da bi z ôkom trenil;
nogé si mi ko v klado del,
in z ranami si v njo me vklenil.
Čemù? Saj pač poznaš človeka,
da je trohnôba zgolj,
in da razpade kot obleka,
ki jo razjeda molj . . .

Pač žene vsak rojê nec
le malo časa tu živí
in še te kratke dní
ves čas je le mučenec.
Ko cvet iz popja zdaj se dvigne,
čez noč pa že ga strè víhar;
ko senca naglo mimo švigne,
in stalen ni nikdár.
In Tebi vredno to se zdí,
da vanj kaznéče vpreš očí,
da vso njegovo môtriš hojo,
da kličeš ga pred sodbo Svojo?

Kakó pač čist naj bode tisti,
ki je nečist spočet, rojèn?
Kdo prog ga in marog očisti?
Nobèn!

Dal kratke smrtnikom si dnove,
določil teh jim broj skopó,
odmeril meje jim gotove,
ki ne prestopi jih nikdó.
A dní vsaj té odvrni kazen,
življenje vživam naj mirán,
ko dninarju prispé prijazen
naj dnî mi teh večer hladan.
Presečeno drevó še upa,
pomládi čaka polno nâd,
iz mrtvega — dozdevno — trupa
nebròj mu ta vzbudí omlad.
In, če že korenina hira,
če deblo mu pri tleh umira, —
da vlago le začuti, — glej,
lepó zazelení, ko prej,
in novih spodredí si vej;
a človek, ki ga vgrabi smrt,
kje je? Leží na veke strt!
Ko jézero se izsuší,
ko reka vsahne, znikne v suši,

vodé se té ne vrnejo ;
takó zemljan, ko v smrt zaspí,
na vek ga tmé zagrnejo :
doklèr nebá se svod ne zruši,
iz smrtnih sanj se ne vzbudí . .
Oj, da bi pač za kak le dan
zagrnil Tí me v kraj neznan,
doklèr Tvoj srd, ki je razdražen,
ne bil bi potolažen.
O, da bi, ko podre me smrt,
ne vek ne bil moj grob zaprt ;
tedaj pa dneve vse življenja,
ki pokní muk so in trpljenja,
vesél bi čakal spremenjenja.
Tvoj glas bi me tedaj pozvál,
Tvoj klic jaz slišal bi pokorno,
Ti delu Svojih rok podal
k vrnitvi desno bi podporno.
A Tí si vse mi štel korake,
zaznamovál mi vse napake,
ko v vreči shranjeni denár ;
za zmote té naj pa níkar
me šibe ne tepó več take.
Saj še gorâ zmajèš víšine,
njih zemlja zdrkne s strmih brd,

in skale se zvalé v nižine ;
tam pôtok zdolbe kamen trd,
odnese prst povodnji srd, —
in človek tod naj ne izgine ?
Za hipe mu močí deliš,
potem ga v večne pahneš tmine ;
podobo vso mu spremeníš,
ter iti mu odtod veliš —
li dobri so, li zli mu sini,
ne vé v gomile globočini.
On, kateri moral je v „šeól“,
le svojo doli čutí bol,
teló o sebí mu zdihuje,
duh svojo bol le obžaluje . . .

Elifas.

Ždaj Elifas mu, Temanján,
odgovorí in reče :
Li morda tudi modrijan
iz ust besede prazne meče ?
Li njemu tudi dušo mar
srd polni kakor žgoč vihár ?
Mar prazno govoričenje

in zlobno ti jezíčenje
doseže opravičenje?
Glej, Božjí stráh tí podkopuješ
pobožnost pravo tí vničuješ.
To krivdo grešni gôvor tvoj
dokazal je, prijatelj moj;
čeprav besede znaš volíti
ko posvetnjaki zviti.
Glej, tvoje ustnice čez té
ko hude priče govoré;
tvoj jezik te obsoja,
in ne beseda moja.
Ti modrijan, mar tisti dan
rojèn, kot prvi si zemljan?
Mar, prej ko griče Bog je vstváril,
življenje tebi je podáril?
Li v Večnega si svétu bil,
in tam poslušal, se učil
in tam modrosti se napil?
Kaj veš, da nam ní znati dano,
in kaj uměš, da nam ni znano?
Med nami tudi, glej, še živ
je starček neki srebrosiv,
ki dní si več je že naštel,
kot oče tvoj je vseh imel;

in tebe Božje tolažilo,
ki se tako prijaznomilo
po njem je v dušo tvojo vlilo,
tako neznatno zdaj se zdí!
Zakaj pač ti srcé besní,
zakaj ko bliski so očí?
Zakaj pač škriplje ti čeljust,
zakaj takó srdito puhaš,
in blazno iz brezbožnih ust
besede take bruhaš?
Ker méniš pač, da si — nekriv!
A kdo pred Njim je nekaznjiv?
Kje je rojenec žene,
da krivde ní na njem nobene?
Še na svetnikih, ki ko sneg
zdé čisti se, On najde peg,
nebó in, kar živí v nebesih
v Njegovih čísto ní očesih!
In číst bo tíst, ki poln grehôb,
kí poln je grešnih, gnjusnih gôb,
mož, ki si v dušo hudobije,
kot žejni pótnik vôdo lije?
Naj ti povem, a tí me čuj,
kar videl sam sem, premišljuj,
in čuj, kar modrijani davni

pradede nam učili so,
in kar zvestó odkrili so
nam ôtci naši slavni,
ki sami v svoji so deželi
živeli v mestu, v sêli.
In tí učé: vse žive dni
hudobnež od strahu drhtí,
nasilnik trepetá vsa leta,
ki so za tù mu šteta.
In groze glas, in hrum strahóv
na sluh mu gromovito rjuje;
ko mir je, nanj sovrag prihruje
poguben zanj in dom njegov.
In nade ní, da, se boreč,
utekel temni bi osodi:
Namerjen nanj se bliska meč;
beží, in krog stradaje blodi, —
a kdo mu kruha dá?
Da smrtna noč je tu, — pač zná!
Trepet drví ga grozovit,
osuplost, stiska — ga pestíta,
preteč ko kralj mu bojevit,
in kakor vojska zmagovita:
ker proti Vsemogočemu
zavzdignil róko je brezbožnik,

Bogú vsevladajočemu
se vpri je, ko nezvest podložnik ;
na-Nj drl je vpornik drzovít,
ker kril ga je pri škitu škit
Z mastjó obráz je krožil svoj,
nabíral si krog ledij loj,
in ko našílnik krut, brez čuta,
čez mesta stopal je posúta.
Izgnancem dom opleníl je,
in ga v posíp spreménil je ;
a s tem ne zbogatí trinog,
imetje zgubil bo bogato,
ne bo se širilo okrog,
kot širi se drevo košato.
Priplul nad-anj bo črn oblak,
zavíl ga bode temen mrak,
zažgè mu mladje bliskov žar,
oblomi ga hrumeč víhar.
Naj tôrej ne opira nade
na níčne zemeljske zaklade ;
sicer dočaka le prevar
in níčnost le mu pade v dar.
To včaka še pred koncem dní,
da ko drevo se posuší
in več ne oživí mu mladje ; —

še zrelo ní njegovo sadje,
že pade, kakor grozd nezrel,
in kakor oljke cvet uvel:
ker brezi ploda so vsekdar
krdela zlobna krivcev,
in pokončál bo z nêba žar
šotore podkupljivcev.
Naklepajoč le sleparijo,
spočenjajoč le hudobijo, —
prevare le si obrodijo.

Job.

 Job na to odgovorí:
Enakih slíšal že stvárí
v življenji sem obilo;
a nično to je tolažilo,
oj sitni tolažníki ví!
Kdaj konec bo besedam praznim?
In s čim k tem pravdam neprijazním
sem pač nadražíl vas?
Ko ví bi v stiskah mojih bili,
z enakimi bi tolažili
lehkò i jaz tolažil vas.

Nad vami z glavo bi zmajával,
vas z góvori poučevál,
vam z reki šibko moč krepčál,
z gibanjem usten bol zljajšával.
A zdaj, ko v ranah ves medlím,
molčím naj, ali govorím?
Saj gôvor bôli ne odpravi,
molčanje ran mi ne ozdravi.
Dà, vse močí Si mi razbíl,
mogočni silnik na višavi,
ves dom mi v puščo spremeníl.
Tí biješ me; udár pa bíča
vsakteri proti meni priča,
da brat očita mi lažnjiv,
češ, da sem têpen, ker sem kriv.
Namé Tí, ko sovražník moj,
pogled ognjeni vbadaš svoj,
zobjé Tí škripljejo srdíto;
preganja grozovito
in razmezarja srd me tvoj:
A ljudstvo trumoma se zbíra,
in usta, me smešeč, odpíra;
v obraz me bije sramoteč,
(krivic me in pregreh dolžeč.)
Dà, zlobnežev izróčil róki

me On je na nebá oboki.
Užíval srečno mir sem zlat;
a On, sovražnik, vojski vešči,
srdito zgrabi me za vrat,
ter silno me ob zêmljo trešči.
Za tarčo Svojo me izbêre,
nebroj pušic na mé frčí,
obisti, jetra mi predere,
na tla cedí se žolč in krí.
Ko čvrst junak se v mé zaganja,
in reže ran mi brez nehanja.
Porázil me je ko sovrág;
zato zdaj nosim žalno vrečo,
ker moja moč in moja srečo
mí poteptál je v prah.
Oči od solz so mí rudeče
in smrtna senca jih temní,
ko vendar molil sem goreče,
in krivde na teh rokah ní.
Kljub têmu kri iz ran mi teče;
a té krvi
naj zemlja ne pokrije,
njé tóžba naj do nêba vpije.
Saj gori le je moj svedòk,
poznalec moj je na višavi;

a tí — prijatli v sreči, v slavi, —
zdaj le smešilci so vjedavi!
Gor torej mojih solz potòk,
gor dvigaj moj se vzdih globòk,
in večni Bog na nebu gôri
pravico kmalu mi pribòri,
kòt ÷lovek to prijatlu stori:
Ker malo le še v÷akam let,
potem se odslovim odtod
na temno in neznano pot,
ki več na tá ne vodi svèt . . .

Moj duh je razdejan,
temnijo se mi dnovi
in željno v mé zijó grobovi.
Vrh tega pa zasmehovan
žalitve gledam dan na dan.
Nekrivde moje Tí svedòk,
zastavi zanjo Svoje možitvo,
pa v róko vdari za poroštvo,
÷e Tí ne, kdo mí bó poròk?
Ne morejo me tí umeti,
zastrl si um jim nevisòk.
Med krivce ho÷ejo me šteti,
zatò ne boš povišal jih.

Sovragom so me v plen izdali;
to sini bodo njih plačali:
(ko brambe bodo si iskali,
nikdó ne bode vslišal jih.)
O meni zlobne zabavljice
rodóvi zemlje kujejo,
enak možú sem, ki mu v lice
s porogom drzno pljujejo;
zato okó mi tožno umira,
in bol mí tare grud,
teló od bolečine hira,
in senca le je slednji ud.
In poštenjake groza trese,
ko tó-le opazujejo,
in na hudobneže srdé se,
ki me v nesreči psujejo.
Pravičnik pa od prave póti
kljub bolečinam se ne zmóti,
in jaz, ki čista mi je dlan,
dobivam še močí iz ran.
Vi pa, kot hčete sámi:
prihajajte, odhajajte,
hvalíte ali grajajte, —
saj modre glave ní med vami!
Vi, ko mi dnevi ginejo

in kmalu, kmalu minejo
in pa srcá načrti
najljubši so mi strti, —
vi vendar smrtno noč mi v dan,
spreminjate s tolažbo nično;
a jasni dan mi v mrak temán
prestvarjate jezično.
Up dajate! Kaj upam naj?
Domovje moje mi je znano,
postêljo že imam postlano
v „šeólu“ tam za vekomaj.
Trohnôbi tam porečem: „mati“!
in črve bom nazival — brati!
Kje torej tiste sreče vir,
Kje tista vaša nada
dejanski mi zavlada?
Skoz smrtna vrata nje gre tir —
li doli najdem tudi mir?

Baldad.

Žavrne Baldad ga in reče:
Do katerih pač neznanih mej
besede boš drvil besneče?

Kar rekli smo, razumi prej,
potem naj govor dalje teče!
Zakaj li ko žival brez uma,
zakaj smo ti nečista truma?
Mar meniš ti, ki silen srd
te do kostí mesari,
da radi tebe svet bo strt,
da kamen razdrobi se trd,
(da red se ves prestvari?)
Ne! Marveč krivca luč ugasne,
ne sveti ognja mu plamén,
ne sije žar svetilke jasne,
umre v šotôru svit mu njen.
Krog tava noga mu nejaka,
čez lastne zvrne svète se;
po zadrgalih le koraka,
v nje hoja mu zaplete se,
zadrga omotá mu peto,
tesnó mu stisne nogo vjeto:
zadrga skrita bila je,
v njo noga se vlovila je.
In krog in krog strahovi sámi
drvé se krivcu za petámi.
Njegovo moč požira glad,
pogin pretí mu spred in zad,

in smrti hčere, bôli hude,
mu grizejo telesne ude.
Na kar je stavil ves svoj up,
izrujejo mu iz šotôra,
in dàsi mu je hod gorjup,
pred kralja smrtne groze mora.
Uniči dom mu žar žveplen,
in, kar je v njem, požgè plamén.
Odzdol sahnó mu korenike,
odzgor mu posekó mladike;
izgine mu s svetá spomin,
imé pa z zémeljskih ravnín:
od solnčne luči v grobne tmine,
znad zêmlje pod zemljó izgine;
povsem zamrje rod njegov,
hčerâ mu ní in ne sinov,
bivalca ní v njegovih dvorih,
še gosta ni v njegà šotorih.
Njegov osodepolni dan
vrstnikom zdi se vsem grozán
in še potomcem bo strašan.
Glej, to zločincev so šotori,
to bogozabnikov so dvori!

Job.

Job odgovorí in reče :

Dokdaj dolžitve, dušo skleče,
poslušati naj še imam?

Li hočete me s slovi streti?

Že vaših psovč ni moč prešteti,
a krivd vas vendar teh ni sram.

In da sem kriv, kot um vaš sodi,
kaj krivda moja v a m pač škodi?

A čujte me, kaj vam trdim,
sodniki moji vi oholi,

obsojajoči me vsprič bôli,
češ, da za grehe to trpim :

Po krivem Bog mi rane reže,
nedolžnika me stiska v mreže.

O krivdi tožim venomér,
a prava ne dobim nikjér ;

pomoči prosim Ga goreče,
a On uslišati me neče.

Stezó je moja zagradił
in ní mi moč naprej ;

pot sréče v noč mi je zavl,
ne vidi se po njej.
Kraljêvi slekel je škrlat mi,
in snél je z glave venec zlat mi.
Ko grad me bode razdejal
in moral bodem pasti;
moj up ko hrast bo izruvál
in več ne bo mu dano rasti.
Oh, srd Njegov je strašno vnet,
v mé ko v sovraga se ozira,
in kot voditelj vojnih čet
do mene stezo si utira,
krog dvorov mojih vojsko zbíra.
Kje bratje moji v sili so,
kam so zbežali „zvesti“ vdanci?
Tovariši se skrili so,
in pozabili so me znanci.
Še sluge v mojih tu zidéh
pokorni nečejo mi biti,
tujčin le v njih sem zdaj očéh.
Če hlapca kličem, — ko v zasmeh! —
on neče se zglasiti,
sam milo moram ga prositi.
Soprogi je ko tuj moj glas,
moj dih se ji gnjusí,

in deci ničev moj je vkaz,
le prošnja kdaj jo omeči;
slug deca clo me zaničuje,
ko dvignem se, me zasmehuje.
Vsi, v koje upal sem zvestó,
od mene z gnjusom zdaj bežijo,
in, ktere ljubil sem srčnó,
zdaj proti meni se boríjo.
Zató se mí suší mesó,
kostí že kože se držijo,
in ustne so se posušile,
da zob bi več mi ne zakrile . .
Usmilite se, oh, tedaj
prijatli moji, ví me vsaj,
ko čutim Božjih rok mahljáj.
Če ste prijatli res mi zvesti,
zakaj preganjate me zdaj,
zakaj mesó mi hčete snesti? . .
Da pač bi pisec se dobíl,
ki bi besede te zapisal,
v svinčeno ploščo jih zarísal
al z dletom trdno v skalo vríl,
da vek noben bi jih ne zbrisal:
Jaz vem, da moj Rešník živí,
da spet me iz prahu zbudí.

Čeprav ta koža mi odpade,
nihčè mí té ne vniči nade,
da prav iz svojega mesá
rešníka gledal bom Bogá.
Jaz gledal bom ga polhen sreče,
prav ta jaz, ne ko drug kedó,
to zrlo bode ga okó
po sreči taki koprneče.
A ví, ki mi še bolj grozite,
češ: krivde vse so nam očite,
ki vir njegovih so nesreč,
nekrivca greha vi dolžeč, —
le bojte se plačila ví!
Visí nad vami Božji meč,
za krivo sodbo vam grozeč, —
ker znajte: naš Sodník živí!

Zofar.

Odvrne Zofar Naamljan:

Vre v mení misli tok močán,
kipé mí čuti v srci silno,
ker čul sem grožnjo sramotilno.
A snuje moj razsodni duh

odgovor mi na tvoj izbruh:
Ne veš li, da že z davnih let,
odkar je Bog obljudil svet,
le kratka je zločincev sreča,
in njih radóst le hip trpeča?
Dà! Ko krivični mogočnjak
povišal do nebá bi slavo,
in ko bi pod nebá oblak
ponosno dvignil glavo, —
bi v blato zdrsnil se nazáj,
in, kdor ga je poznál nekđáj,
povpraševál bi: „Kje je zdaj?“
On kakor sen izgine prazen,
zgubí ko nočna se prikazen:
ne vzre ga več okó drugóv,
in ne pozná ga kraj njegov.
Njegove bodo pa otroke
pestili reveži trdó,
da jim ugrabljeno blagó
povrnejo njih róke.
Greh grize ga po vseh kostéh,
in grob požrè kostí in greh.
Kot jed zajema krivdo strastno,
premeta jo po ustih slastno,
in žveči poželeče jo,

iz ust pustiti neče jo.
A jed se spremeni mu v jad,
in gadjí strup mu bo zaklad.
Imetek tuj je hlastno žrl,
a tá ga v drobu bode trl,
in gnjusno bo iz njega drl.
S krivico gadjí strup je pil,
in prav ta strup ga bo umoríl.
Medu ne bo mu tekla reka,
in zrl ne bo potokov mleka.
Ní še vživáti ga začel,
že plen svoj povrniti mora;
zanj mnogo trpel je napora,
a nič ne bode ga vesel.
On siromake je zatíral
in s kruto silo davil jih;
sirotam híše je podíral,
a ní jim spet postavil jih.
V njegovi duši mirovala
nikoli ni pohlepa strast;
zató najdražja njemu last
pri njem ne bo ostála!
Požreti htél je slednjo stvar,
vsegà se je polaknil;
zató pa kmalu bode mraknil

njegove sreče žar.
Ko v polni bo obilnosti,
hudó ga stiske objemó,
in žrtve vse nasilnosti
dvignó osvetno nanj rokó.
Da „lačno“ mu telo nasiti,
Bog nanj izprazni srd plamtéč,
in nanj za kazen vkaže zlití
kot ploho silno sto nesreč.
Če z mečem ga ne rani roka,
zadene ga pušica z loka:
pušico sproži Bog z višine,
predere truplo njé mu moč,
ko blisek skozi drób mu šine
in smrtna ga objame noč.
Nesreča, ko vihar temán,
prihruje nanj in na zaklade,
na kupe pa bogastva pade
mu ogenj ne na zemlji vžgan:
karkoli hrani si v šotori,
požgè plamen poslan odzgori.
Takó nebó, ga kaznujóč,
odkriva njega hudobije,
in zemlja proti njemu vpije,
o njega krivdi pričajoč.

In zemeljski ves blagoslów
iz hišnih roma mu zidów;
v dan jeze Večni na višavi
ga ko s povodnijo odplávi.
Glej, delež tak hudobnež bode
od Večnega dobil,
tak dedni del iz rok osode
je krivcem Bog zagotovíl . . .

Job.

Job odgovorí takó:

Oj pazite zvestó, skrbnó
na vsako mojo zdaj besedo,
ker zljajša to mi v duši bedo.
Molčite, dôkler govorim,
kar rečem, potrpljivo čujte;
a ko svoj govor dovrším,
če morete, se posmehujte.
Mar tóžba ta ljudem veljá?
(In, ko oko mi gleda,
da tu pravičnega ni reda),
kakó naj bol me ne navdá?
Če tega duh se le spominja,

se v duši kar zgrozím,
in strah mi vse teló prošinja,
in ves drhtim.
Na usta róko, in posluh,
in tudi vam zgrozi se duh!
Zakaj zločinci pač živijo
se sreče stalne radujoč?
Zakaj množé si bogatijo,
se brez nadloge starajoč?
Krepak se zarod jim rodi,
razvija se pred njih očmi.
in mir jim čuva hišne zide,
in Božji bič nad njé ne pride.
In plodna so goveda jim,
množí se pridno čeda jim,
in deca, ko ovčic krdelo,
iz hiš jim vrè plešóč veselo.
Radósti polni pevajo,
ko glasi strun odmevajo,
veseli, srečni vriskajo,
ko jim piščalke piskajo.
Visoka leta včakajo
tu v sreči in brez truda,
potem pa v grob korakajo,
kjer jih brez muk zagrne gruda.

In vendar Večnega kolnóč
Mu rekajo: „Od nas le proč!
Stèz Tvojih nečemo poznati,
ne vkazov Tvojih spolnovati!
Kaj pač je Vsemogočni, kaj,
da sluge bi Mu bili naj?
In kaka je korist za nas,
če dviga pred Njegov obraz
molitev naša se goreča?“
In ní-li kljub temù njih sreča
v njihovih vendarle rokàh?
Osoda moja pa ni taka;
pač ker mi noga ne koraka
po zlobnih njih stezàh.
Kdaj pač svetilo sreče jasne
v šotorih zlobnežev ugasne?
Kdaj nagel pad jim je gotov,
kdaj Božji srd je děl njihov?
Kdaj delež njih ko klàs je suh,
ki suče ga vihar po zraki?
Kdaj oni plevam so enaki
od vetra gnanim skozi vzduh?
Dà, Bog, zločincem preprijazen,
za njih sinove hrani kazen!
Njim samim pač povrača naj,

njim, kot so vredni, plača naj!
Tako bi v pravnem bilo redi:
Prav njih oko njih padec glédi,
in grešnik zàrad hudobij
sam kupo jeze Božje pij!
Ker kaj skrbi ga dom in rod,
ko dokončá svoj časni hod?
In kaj sinov ga bol bo pekla,
ko vrsta dni mu bo iztekla?
Takó! . . . Kdor mene pa svariš,
mordà še Njega naučiš,
ki vlada svet z višave.
Na svetu red je takšen, glej:
Življenje enemu izteče,
ki živel tù je polhen sreče,
in varno in mirnó vselej.
Rejèn je in z mastjó zalít
o ledjih bil obeh,
krepak je bil in mozgovít
po vseh kostéh.
A drugega pokrije ruša,
ki sreče nič tu ne okuša,
ki le bridkóst mu vživa duša.
Obá tam skupen krije prah,
in skupno jih zarašča mah,

obá črvém sta vžitek drag . . .
A vaše misli jaz poznám,
poznam jaz krive vaše sklepe:
vi sodite, da Bog me tepe,
ker dušo polno krivd imam.
I vaš ugovor mi je znan:
Kje pač mogočnejev je stan,
kje grešnikov so dvori,
kje zlobnejev šotôri?
O tem popotnike prašajte,
ki krog po svetu hodijo,
ter iz izkustva sôdijo, —
njih skušnje poslušajte!
Tí govoré: V pogube dan
hudobnej, glej, otét je;
ko hruje Božji srd strašan,
ne trešči vanj prokletje.
In kdo v obraz očita mu
njegove hudobije črne?
In kdo po vrednosti povrne
dejanja silovita mu?
Ko roma v grobni pa pokòj,
spremljá častilcev ga nebroj,
in zraste mu pomník na grobi,
da s tem sloví še v pozni dobi.

In sladka njemu je gomila,
h kateri ves potuje svet,
kot se zločincem brez števila
godilo je že prejšnjih let . . .
Zakaj ponujate tedaj
tolažbo mi še več ko nično?
Vsi vaši góvori dozdam
samó dolženje so krivično. —

Elifas.

Zdaj Elifas pa, Temanjan,
na novo Jobu oporeka:
Imá li Bog kaj od človeka,
če ta Mu je pokornovdan?
Ne, kdor pravičen je in čist,
le sam odtod imá korist!
Li Vsemogočniku kaj hasni,
če čuvaš se krivic in zmot,
če po Njegovi volji jasni
Poštena zmér je tvoja pot?
Mar bo te iz strahu obsodil,
ko s prave si poti zablodil?
Li bo zato Te kaznovál,

ker si zvestó Mu službovâl?
Al ni velika zloba tvoja,
ni tvojih mar krivic brez broja?
Glej, mnogokrat brez milosti
uboge rubil si rojake,
in, dàsi sam v obilosti,
si slačil siromake.
Popotnikom, od žeje mročim,
požirka nisi podelil,
ubožcem stradajočim
pa kruha košček si odbil.
Osvôjil s silo si deželo
in v njej šopiril se veselo.
Pograbil ti imetje si
udovam osamljênim;
strl brambo in zavetje si
sirotam zapuščenim.
Zato zajela kar na mah
te za zadrgo je zadrگا,
in dušo ti pretresa strah,
in grozna bol teló ti trga.
In tí še ne umeš, zakaj
tmin Bog pošilja, te krijočih?
In vira ne poznaš še zdaj
povódnji te požirajočih?

Ker Bog je nad nebó visok,
visok nad zvezdnati obòk,
ti meniš pač, da On z višave
ne vidi nas in ne pozná?
da, ker je skrit v ovòj meglâ,
zadèl ne bode sodbe prave?
In, ker oblaki ga krijó,
ker tam po daljnem nêbnem svodi
v njih temni plašč ogrnjen hodi,
mar videl nas ne bó?
Mar hočeš zlobe pot hodíti,
kot hodil jo je stari svet,
in kot zločinci drzoviti
pradavnih let?
Pač naglo jih odpravil
je Božji sklep od tod,
s potopom jih poplâvil,
na dno pogreznil vod, —
ker, rogajoč se Mu v obraz,
so rekali: „Le proč od nas!
Kaj Vsemogočni pač nam more?“
Ko vendar On nasipal je
z bogatstvom jim šotore, —
zato jih pa potipal je!
Ker krivce Bog je vedno šibal

jaz njih potí se bom ogibal.
In, zlobnežev pogubo zroč,
pravičnik se raduje,
in poštenjak se posmehuje
in kliče jim, se rogajoč:
„Radost! sovragov četa strta,
njih dobra od ognjá požrta“!
Zato pa vdaj se v sklep Njegov,
in On ti znova polno sreče
in bôgat pošlje blagoslov.
In uke sprejmi, ki svareče
iz ust Njegovih se glasé,
in shrani jih skrbnó v srcé.
Če se k Bogu obrneš znova,
če krivd očistiš svoj šotòr,
ti blagor bo rosíl odzgor,
spet dvigne roka te Njégova.
Potem srebrá zaklad predrag
lehkò med cestni vržeš prah,
zlató, kopano pa v Ofiru,
med kamenčke ob reke tiru:
saj Tvoj zaklad bo Večni sam,
ti dražji od srebrnih jam.
Tí vsemogočnega Bogá
boš veselil se iz srcá,

in k Večnemu na visokosti
obraz boš dvigal poln radósti.
Tvoj klic, ko bodeš k Njemu vpil,
On bode čul in bo ga vslišal,
Tí boš pa svoj obèt zvršil,
ker te otel je in povišal.
In slednja tvojih se namér
gotovo ti posreči,
in sreče bode svit zareči
sijál ti na življenja tir.
Če prosíš, boš iz stísk otét,
teptan zdaj, — boš povzdignjen spét.
Sprič tvojih rok pravičnosti
še krivca Bog bo rešil,
ki z deli je krivičnosti
pred Njim si dušo kaj ogrěšil.

Job.

Job odgovorí rekoč:

Še tožim brídsko vzdihajoč;
a hujši udar je Božjih rok,
kot javlja duše tožni stok.
Oj, da Ga morem kje dobiti,

in pred Njegov prestòl stopiti,
dokazal pač bi Mu v obráz,
da živel čisto ves sem čas.
Napolnil usta bi z dokazi,
da hodim po Njegovi drazi*).
Potem zvestó, skrbno poslušal
bi slednji rek Njegov,
in razumeti skušal
pomen Njegovih slôv.
Saj s silo vseмогоčnosti
bi z mano pač se ne prepíral,
ne! — v Svoji bi navzočnosti
uhó mi pazno le odpíral.
Potem bi naglo se prepričal,
da sem nedolžen mučenik;
pustíl bi me, me več ne bičal
vsesilni moj Sodnik.
Pa kje naj Ga dobim?
Če proti vshodu se spustim,
glej, tam Ga ní!
Če na zapad išočó hitím,
ne vzrò Ga tam oči.
Če grem na levo, gornjo stran,

*) po drazi = po dragi = po poti.

pogledu mojemu je skrit,
in, ako krenem na poldan,
za mé je v noč zavít.
A če ne vidim jaz Bogá,
On mene, mojo pot pozná,
in če me ko zlato preskuša,
pred Njim bo čista moja duša.
Pot, ki jo utrl Njegov korak,
brez blodnje méril moj je vsak!
Kdaj Božjih ust sem skrunil glas,
in kdaj Njegóv teptál ukaz?
Ljubó nad najsrčnejše želje
Njegovih ust mi je povelje!
A On, kot trdno sklenil je,
(dodaje bridko rano k rani);
zvršuje, kar ukrenil je,
in kdo Mu pač zabrani?
Dà, nepremembni sklep osode
nad mano izvršil On bode, —
in takih težkih pač nadlog
še hrani zá-me večni Bog;
zato me stresa strah pred Njim,
ko to premišljam, ves drhtim.
Dà, Večni z grozo me navdaja;
in od strahu mi duša zdvaja.

Zató ne morem več molčéč
nositi tème teh nesreč,
kér vem, da Večni vrh višin
mi še ne skrije groznih tmin.

Zakaj Vsesilni ne zagrne
pravičnim dnî nesreče črne?
Zakaj ne zró teh dnî nikdar,
ko krivce sodi Vsevladár?
Glej, tí prestavljajo mejnike,
sosedom čede plenijo,
pasoč si jih, ne zmenijo,
za prave se lastnike.
Sirotam jemljejo oslice,
udovam junce in junice;
po siromakih mahajo,
iz cest in mest jih pahajo:
trpini v puščah bivajo
in se po jamah skrivajo.
Sirote, od ljudij pregnane,
ko zver iščò v puščavi hrane:
tam kruhek borni rase jim,
da deca se napase jim.
Na poljih zatiralcev piče
žanjó za sé in za mladiče,

in grozd, ki ní ga vzrl trgač,
pregnani zdaj rebká birač.

Ta sirotčád krog gola lazi,
odeje nima v nočnem mrazi;
in, ko premoči jo lijáv,
lijoč nevsmiljeno z višav, —
ker ni zavetja pred deževjem,
med sivim stiska se pečevjem.

Ljubečim materam nasilno
sirote krivci z prs tržó,
Ubožce rubijo nevsmilno,
(in v robske spone jih kujó).

Tu z nogo boso, s truplom golim
tlačilcem robujó oholim.

A ko jim snope nosijo,
zastonj jih kruha prosijo;
in tlačijo jim olje v hrami,
pa ne pokušajo ga sámí,
in, kedar grozdje jim masté,
sred vina žeje se sušé.

Celó iz ljudštva polnih mest
zatirancev se vpitje čuje,
teptancev duša grozno rjuje;
a Bog ne zre na njih bolest,
ne zre na zlobnežev objest.

Spet drugi, dneva luč črteč,
nič znati nečejo o sviti,
le v temi ljubijo hoditi
dejanja temna v nji vršéč.
Pred zorom tolovaj že vstane,
da na ubožca, revo plane,
in, kadar drugi svet gre spat,
on plazi se okrog ko tat.
Da pade mrak, prešestnik čaka,
češ: „Kdó me vidi v nočni čas“ ?
in s krinko skríje si obraz,
da ní spoznati ponočnjaka.
Po noči v hiše vdirajo,
čez dan se pa zapirajo,
ker njim sovražna je svetloba ;
dà ! solnčni svit jim je grozan,
strašan jim je ko smrti dan,
grozán jim ko strahóta groba.
O, da vodé zločincev roj
ko pene vnesle bi s seboj !
Prokletstvo krivca delež bodi,
med trtami naj več ne hodi,
(občudujóč njihov razvoj !)
In, kot toplota vzame sneg,
poberi take smrt za greh,

črvad na njih naj bo v gostéh.

Naj njih spomin s svetá izgine,

še mati zabi take sine,

ker žene revne brez sinov

so plenili, zatirali,

in niso žalostnih udóv

tolážili, podpirali!

A Bog krepča zločincev moč,

in dolgo trdno bodo stali,

čepráv so že močnó se bali,

da smrtna jih zagrne noč.

Bog sam da zlikovcu podpore,

da nanjo se opreti more;

in milostno oči Mu zró

na slednjo krivčevo stezó.

Na vrhu sreče vse je dní,

in naenkrát ga tu več ní:

on pade ko požeti klas,

(brez muk nastopi smrtno gáz),

ko drugi vsi se zvrne

v naročje zemlje črne.

Mar ní takó?

In kdo dokaže,

da govorjenje moje laže?

Kdo govor moj pobije, kdo? . . .

Baldad.

Odvrne Baldad mu, Šuhlján:
Mogočen res je in močan,
kdo Njemu naj se uporno stavi?
On red vzdržuje na višavi!
Kdo zvezdnih čet preštel bo broj?
A ktere v silnem njih števili
svetloba Božja ne nadkrili,
in Božji ne premaga sòj?
Kakó v priméri ž Njim zemlján,
kako bo čist rojenec žene?
Prot Njemu mesec je temán,
in zvezde svètle ni nobene!
A sin prahu, trohnoba zgolj,
tá zemlje črv — mar čist je bolj?

Job.

Kot Bog živí,*)
ki mi pravico krati,

*) Vulg. XXVII. v. 1–10. Od tod naprej je zaradi lepše pesniške zveze tu pa tam kaj drugače urejeno, nego v izvirniku; sicer pa misel ostane povsod nespremenjena.

On ki neskončne je moči,
ki hče žaléč me pokončati :
Dokler še dišem Božji zrak,
in dih bo moj ko zdaj krepák,
ne bo se jezik moj nikdar,
ne bodo ustne spozabíle,
da najnedolžnišo prevar,
najmanjšo neresnično stvar
bi kdaj izgovorile !
Zató nikdar ne dovolím,
da kdo pravico bi mi kratil,
in pa nedolžnost mojo blatil.
Nedolžnost svojo jaz trdím,
skruniti si je ne pustim ;
saj ne očita mi srcé
ne enega življenja dné !
Protivnik, ki me krivo sodi,
v očeh poštencev — zlôbník bodi !
Ker kaj hudobnež še naj upa,
če Bog, njegove zlobe sit,
prestriči hče mu žitja nit,
izdreti dušo mu iz trupa ?
Mar stok njegov bo vslišal Bog,
ko nanj pritisne sto nadlog ?
Li more se Ga veseliti,

zaupno k Njemu vpiti?
(A v stiskah, ker nekriv sem, jaz
poln upa gledam Mu v obraz!)

Zofar. (?)*)

Naj jaz vas podučim
o Božjem silnem delovanji,
in o Njegovih rok snovanji
naj neprikrito govorim.
Poglejte, — pa saj veste vsi! —
kaj treba ničnih besedi?
Glej, to usoda je zločinca,
to delež krvoločnika:
desnica Vsemogočnika
zadene vse in poedinca.
Sinóv mu zarod, se množeč,
množi se mu samó pod meč,
in roj otrok mu kruha strada,
brez hrane mu mrjè od glada, —
ostale pokonča pa mór;
na grob nebroj pač solz jim pada?

*) Vulg. XXVII. v. 11 do konca. To govori v
izvirniku Job.

Od svojcev ni nobene skor!
Kupiči si srebrà in zlàta,
oblek ko na gnojniku blata:
obleke on napravlja si,
pravičnik pa se ž njo odeva;
srebrà, zlatà nabavlja si,
a vživa ga nedolžna reva.
Palačo zida, — kak sijáj!
A meni stavbe ves izvedek
kot molja le se zdí zapredek,
in kakor kočà, ki jo kdaj
si zbije v nógradu čuvaj.
V palači tej bogat gre spat,
netaknjen je zaklad mu zlat;
odpre oči,
zaklada ni!
Viharna, grozna noč!
Povodnji hrum in šum naraša
na moč, na moč, —
bogatca, dom, zlató odnaša.
Viharja vshodnjega vrtinec
zajel ga je, — kje je zločinec?
Tu več ga ní!
Neskončni ne zanaša,
zločinca siloma podí, —

brez duška ta pred Njim beží.
Gledalci rokoploskajoč
izsičejo ga z mesta proč . . .

Job.

⊗ Odvrne Job mu porogljivo: *)
Kako zelo podprl šibkost
in okrepčal mi rok slabost
z besedo tí si „tolažljivo“.
Kako „izbornó“
nevedneža si podučil,
ter prezgovorno
„modrósti“ polno si izlil.
Kdo hočeš da odpira,
besedam tvojim sluh?
In s ktereга ti teče vira
modrosti te velike duh?
Pred Njim drhte morjá globine,
in kar prebiva v njih,
trepeče roj nekdanjcev tih,
ki grobne krijejo jih tmíne.

*) Vulg. XXVI.

Pred Njim odprt, odkrit in gol
leži mrličev dom, — „šeol“;
in kraje smrtne domačije
kdo pač Bogu prikrije?
On neba širno, gornjo stran
razpel čez prazno jo raván,
in svēt náš ves, tako težak,
obesil je v breztežni zrak.
V oblakov vedra zbira vôle,
pod težo ta no počijo;
(ko On velí, pa té posode
mokroto vso iztočijo.)
In, glej, nebá trdnjava sinja
dom nosi in prestól Njegóv,
v oblake temne ga zagrinja,
(in čuva z grozo ga gromóv).
Postavil stalne je mejnike
med zêmljo kopno in morjém;
določil večne je ločníke
med nočno tmó in svetlim dnem.
Njegovi ko grozé gromovi,
nebá se stresajo stebrovi.
Njegova moč ob hudi uri
morjá valove vse razburi;
a zopet modri duh Njegóv

pomiri silni srd valóv.
In duh Njegov brez mej visòk
okrásil je nebá obòk,
In zvezdnega razpél je zmaja
na nebu od koncà do kraja . . .
Njegovih del to ni popis,
površen je samó obrís.
Stvarí je vstváril brezšteviline, —
kar vemo, je: prot gromu — dih!
Moči Njegà pa gromosilne
kdó, kdo umeje jih?!

(Pač mnogo vě in zna zemlján!)*)
Zlata mu rudnik mnog je znan,
zna srêbro správljati na dan
in ve, kakó se čisti.
Železo iz drobovja zêmlje
kot kamnje rudnato si jemlje,
in k svojí ga topí koristi.
Podzemsko têmo razsvetljuje,
in ostrovidno preiskuje,
kje kamen drag se dá dobít,
ki v noč je, v smrtno senco skrit.

*) Vulg. XXVIII.

Kopljó si jamo zvrh zemljé,
kjer mnog popotnik mimo gré;
skoz njó v podzemeljske brloge
viseč od ljudstva proč drčé, —
ne hasnijo jim krepke noge.
Dovolj je hrane na d zemljó,
kot ogenj pa rijó pod njó:
safír med kamni tam žarí se,
zlató med skladi tam bleščí se.
Na potih, orlom nepoznanih,
(za njé ne vě noben kragulj),
z zakladi gósto nasejanih,
kjer pri dragulju je dragulj,
na potih, ki jih rod oholi,
ki lev ne méri jih nikoli, —
ob trd kremén rudar-tlačán
si ranja níkdar mirno dlan,
in grebe, dôkler grebsti more,
da rudnate prevôtlí gôre.
Predore seka skoz pečine:
v oči blesté mu dragotine;
Če voda sili mu v predôr,
naval nje naglo zajezí,
zaklad pa dvigne svoj navzgôr
da jasno v solnci se žarí.

(Dá, mnogo človek zna!)
A kje je pa modrost domá,
kje pamet, kje razum prebiva?
Nje cene človek ne pozná,
na zemlji se živečim skriva.
Le čuj! Oglašá se prepad:
„Modrosti tu ni skrit zaklad“!
In mórje, čuj, bučí, hrumi:
„Modrósti v meni ní!“
Modrost je dragotina draga,
srebró, zlató je ne odvaga.
In ne odkupi je zlató,
zlató najdraže iz Ofira,
ne blesk zareč takó krasnó
ko žar berilla in safira.
Kaj steklo, kaj zlató,
čepràv velika njih je vrednost?
In kaj posodje vse krasnó?
Modróst le ima prednost!
In kaj korale, kaj kristal,
kaj biseri vse zemlje tal?
Pač hvali, ceni to vsakteri;
a to z modrostjo naj se meri?
In kaj topás iz Kuša?
Pač dragotina draga!

Cenilec reže ga, preskuša; —
modróst pa v ceni ga premaga!
A kje modrost? Razum odkod?
Povej ljudem blodečim tod!
Zakrita vsem ljudem svetá,
neznana tičkom je nebá.
Dě smrti in uničbe kraj:
„O njej le čuli glas smo kdaj!“
Le Bog samó nje pot pozná,
le On ve, kje svoj dom imá:
čez zemeljske On gleda meje,
zre vse pod nebom, meri, šteje.
Ko tehtal je vetrovje vse,
ko meril je vodovje vse,
pot dežju je določevál,
pot blisku, gromu znamovál, —
pred nas jo v delih je postavil,
in Njemu znano nam objavil,
in rekel je zemljanu: „Glej,
Gospoda silnih bojnih trum
se s spoštovanjem bati, —
modrost to prava je vselej,
in hudega se varovati,
to pamet je, to je razum!“

A Job še govori in reče:
Oj, da sem še ko v mescih sreče,
ko Bog bedel je nad menó,
ko luč Njegova še bliščeče
sijala mi je nad glavó,
ko varno sem skoz tèmo hodil,
ker svit Njegov moj hod je vodil.
Da še bi ko v mladosti žil,
ko zaupljivo On tam gori
mudil se v mojem je šotôri,
ko z mano je Vsesilni bil;
ko postrežljivih slug kerdelo
obletalo mē je veselo;
ko noga se mi spirala
brodeča je v smetani mleka,
ko zraven mene olja reka
iz skale je izvirala!
Ko sem od dóma meril cesto
in stopal skozi vrata v mesto,
da sedel bi v veljakov zbor,
mladeničev krdelo vrlo,
me vzrši, pot mi je odprlo,
ter naredilo mi prostòr.
Častiti starčki z glavo sivo
pred mano vstali so spoštljivo.

Pretrgali so svoj govòr,
na usta položivši prste
tedáj mogotci prve vrste; —
clo knezom glas je onemèl,
jim jezik k „nebu“ prilepèl.

*) Zvestó so gôvor poslušáli
kot čakali so ga željnó,
vsí k svêtom mojim so molčali,
za mano zinil ni nikdó.

Moj govor jim kapljâl je v duše
kot rosa na zemljó za suše;
dà, čakal je željnó ves zbòr
da zadonèl bi moj govòr,
kot dež se čaka blagodejni,
ko je potreben setvi žejni.
Bodrilno sem se jim smehljâl,
če kdaj pogum jim je upâl;
a vsa pobitost njih srcá
potrla v meni ní duhá.

In rad med nje sem pot volíl
in sedel tam ko njih glavár sem,
tam ko kak kralj, ko kak vladar sem
med četo svojo bil,

*) Pogl. XXIX. v. 21 25.

ko tak ki žalostne tolaži
ter jim bolesti blaži . . .

Uhó, o meni le čujoče,
me srčno blagrovalo je,
in pa oko, obráz moj zroče,
obsipalo me s hvalo je;
ker upijočim jaz mučencem
sem vedno rad bil pomočnik,
sirotam revnim, zapuščencem
iz stisk sem bil rešník.

Proganjancev že „izgubljenih“
nad me prišel je blagoslov,
in storil sem, da osamljenih
srcé je ukalo udóv.

Oblečen ves jaz bil sem v pravo,
in pravo vse sem jaz odel,
za zgornji plašč sem je imel,
ko tûrban mi je krilo glavo.
Bil slepcem bistro sem okó,
hromakom bil sem trdna noga,
in oče njim, ki jih hudó
ubožtva trla je nadloga.

Teptancev tožbe zamotane
preiskal sem ko drug nobén,
razbil nasilnikom čekane

in jim iz zob izbil sem plen . . .
Zató sem djál, da dnevi moji
ko fenisu se namnožé,
da v svojem gnezdi, v hiši svoji,
oči kedaj mi zamižé, —
da bom ko deblo kraj vodé,
ki val pojí mu korenike,
ki rosa mu krepí mladike.
Dà, úpalo mi je srcé,
da slava mi, vse dni življenja
mladeča se, nikdar ne jenja,
da vedno spretnih, krepkih rok,
kot mlad, bom vedno próžil lok . . .

In zdaj pa takim sem v zasmeh,
ki mlajši so ko jaz po dnéh,
katerih dedje niso vredni
se v mojih zdeli mi očéh,
da bili bi ko psi mi čredni.
In kaj bi njih mi rok krepkost?
Brez jakosti je njih mladóst
in ní jim sojena staróst!
Druhal nerabna, in brez ploda,
sestradana puščavo gloda,
puščave večne pusti sad:

nje hrana — ob grméh lobôda,
in „lakotnik“ ji lajša glad.
Iz mest in sêl so jih spodili,
podéč ko na tatí so vpili;
zdaj v jarkih groznih bivajo,
se v duplih, špiljah skrivajo.
Med grmjem gladna tam ječí
druhal med trnjem razmetana,
ker brez poštenja, brez časti,
iz bivališč je vseh izgnana.
In pesmi — porogljivke zdaj
ti náme kujejo,
pušice ti zbadljivke zdaj
ko v tarčo náme sujejo.
Oh, takim zdaj gnjusim se jaz!
Drznó mi pljuvajo v obráz,
ko konj brez brzde v mé drvé,
nič vajeti jih ne kroté.
Od desne vstaja ta zalega,
pa v noge trudne brca me,
na pot pogube in zlá vsega
potiska brezi srca me.
Pred mano pot razdirajo
in me v nesrečo tirajo
ti, ki jim ní nikjer rešnika,

nikjer več pomočnika.
Na mé srdíto se valé
ko grozni rek nalivi,
in ko valovi pogubljeni
hrumeč zaganjajo se v mé.
Grozijo smrtne mi strahote.
Kot drevje listja ljut vihar,
oropal me nesreč je udar
veljave in krasote. —
Proč sreča moja — kot oblák,
ki brž iznikne skozi zrak.
V nesvesti duša mi ječi
pod težo, grozo bridkih dní.
Še noč prebada mi kosti,
in s časom jih od trupla loči;
zob ran in muk me glodajoči —
on ne miruje, on ne spi.
Obleko pražnjo Bog mi vzel,
ogrnil s plaščem me je žalja,
in tesno vanj me je zapel
kot zgoraj se zadrigne halja.
Po blatu zdaj me cestnem valja,
da ves ko prah sem in pepel.
Do Tebe, Bog, na glas kričím,
ušes pa nočeš mi odpreti,

proseč pred Tabo tu stojim,
a v me ne maraš se ozreti.
Postal si mi trinog strašán
in z róko svojo silno
me biješ ko sovrag nevsmilno,
da poln sem ran.
Na besni dvigaš me vihar,
da moram skoz višave ž njim;
razsaja on, rohni vsekdar,
a jaz medlim, kopnim.
O, vem, da smrti izročíš me,
nekdanjcev zborom pribrojiš me;
a kdo obsut od podrtin,
išoč pomoči, rok ne steza?
In on, ki se v prepad pogrèza,
ne vpije mari tak trpin?
In jaz naj solz bi ne pretakal,
ko stiske me teró trdó?
Ko duša mi mrjè takó,
naj bi ne tožil in ne plakal?
Sto sreč sem si prerokováł,
a, glej, tu je nesreča!
svetlobo sem pričakovál,
a prišla tèma je moreča.
Tu notri vse vskipeva.

nikoli mi miru ne dá,
vlovila me je reva
in dnevi me teró gorjá.
Ves črn se krog pomičem,
(a ni ožgal me solnca žár),
in pomočnika kličem,
ko v zboru kdo, ki — kriv nikdár! —
je vendar tožen ko slepár.
Zdaj nojem drug, šakalom brát,
ko v puščo šel sem samovát.
Črni se kožami, se ločí,
goré v kosteh mi ognji žgoči.
Namesto glasnih citer brenka,
doní le žalostinka grenka,
in „sladki“ moj piščalkin pisk
zdaj jok je radi ran in stisk. —

Z očmi zavet sem sklenil svét,
naj ni ne gledajo deklét, —
in kaj moj dël zató z nebá je,
Vsesilni kaj mi v plačo daje?
Ne tiče krivcem le pogin,
poguba šamo za zločin?
Ni morda znana pot mu vsaka,
ni štel mi slednjega koraka?

Če sem z lažjó se bratil kdaj,
 po poti dirjal kdaj krivice,
 na tenki vagi On pravice
 me tehta naj,
 in, da nedolžen sem, — priznàj!
 Če noga moja s prave póti
 kdaj zablodíla je,
 če duša mi očî pohôti
 kedaj sledila je,
 če roka z madeži — k sramoti! —
 se kdaj mi oskruníla je,
 jaz sejem naj, a drug kdo vživaj,
 kar jaz sadíl sem, drug izrivaj!
 *) Če njive lehe k nebu vpile
 so kdaj čez mé,
 in brazde njih kdaj pile
 so delavcev solzé;
 če sad neplačan pólja vžíval,
 če z delom sem tlačana vbival, —
 naj trnje širi se bodljivo,
 kjer rad bi bil pšenico žel,
 kjer jáčmen sem sejál na njivo,
 bohotno raste naj plevel! . .

*) Pogl. XXXI. v. 38, 39, 40.

Če kdaj norelo mi srcé
zaradi ljudske je žené,
če na soseda vrata kdaj
res prežal sem pohotno,
ženó zalazujoč grehotno; —
tedaj še žena moja naj
tujčinu grešno služi,
nad njo naj sklonjen ž njo se druží:
ker to je greh, zlodejstvo kletó,
ki sodbo tirja in osveto;
to ogenj je teló grizóč,
vlekóč te tja, kjer spé mrličí
in prej nikdar ne mirujoč,
da vso ti last izkoreniči! . . .
Če hlapca pravdo sem teptál
in dekli v pravdi krivdo stóril,
in Bog bi zoper mene vstál
in me za krivdo kaznovál, —
kako naj bi se izgovóril?
Saj On obá je vkipotvóril:
naj sluga je, naj gospodár,
enako sta Njegóva stvar! —
Li vbožcem nisem dal trpečim,
kar jím srcé želelo je?
Li vdovam, me daru prosečim,

zastonj okó medlelo je?
Li vžival kos sem kruha sam,
ne da siroti grižljaj dam?
Pač od mladosti jih gojil,
in kakor oče tem sem bil;
do hipov teh od rojstva skoro
bil siromakom sem v oporo!
Če videl zapuščene reve
brez suknje sem in brez odeve, —
ni bilo hvale njih teló
in blagoslavljanja mar polno,
odeto zdaj lepó, topló,
ogreto z mojih jancev volno? —
Če trdo dvigal sem rokó,
nekrive bil sirote ž njó,
vedóč, da v starejšin mi zbori
nikdó nič žalega ne stori, —
odpadi roka mi od pleč
ko krhki trst se mi drobéč,
nad me vsa groza in poguba!
In kdo naj móči Božji kljuba? . . .
Kedaj, ko štel zaklade sem,
v nje vse jaz stavil nade sem?
in kdáj na žolte rude kupe
sem zidal svoje upe?

In kdaj sem pač se veselil
zarad blagá čezmerno,
če z roko srečno sem stoterno
imetje krasno pomnožil?
Ko v solnce vpiral sem poglede,
na luno, zvezd nešteti čede,
li v nje pogled, li ves njih čar
omamil mi srcé je mar,
da bi, časteč jih ko bogove,
z rokó gor metal jim celóve.
To tudi pač zločin bi bil,
pregreha nadvelika,
zahtevajoč sodnika,
ker s tem Boga bi zatajil
Kdaj radovál se v slepi strasti
sovražnikove sem propasti,
kdaj mi srcé je vriskalo
ko njega zlo je stiskalo?
In kdaj jeziku sem dopûstil,
da kletev, smrt bi nanj izustil?
Kdaj člen družine moje zvéste
mesá v šotôru stradal je?
In pótnik, strujen ves od céste,
kam ude spat pokladal je?
Odprl sem mu šotôra vrata,

sprejel tujčina sem ko brata! . . .
Li zmote svoje sem človeške
po ljudski šegi kdaj tajl?
Kdaj sem krivice in pregreške
v osrčja zadnje kote kril?
Kaj torej bi me strah majál
zaradí trum na mé besnečih,
čemù poroga bi se bal
veljakov streti me želečih?
Zakaj z resničnim zagovôrom
jaz ne nastópil bi pred zborom?
Ne! tam ne bom se mijti skušal;
a **On** naj pač bi me poslušal!
Tu spis branilni moj!
On spiši list tožilni svoj,
On, ki brezkončne je močf,
ki z mano se borí.
Pripnèm to tožbo si na pleča,
ta glavi krona bo blesteča.
Korakov svojih Mu jaz sam
natančen, zvest popis podam; —
noseč krog čela tako vez
Naprot Mu šel ko kak bi knez!

Eliû.

Ľet malo jaz še le imam,
a vi ste starčki mnogoleti,
zató ní dal spoštljiv mi sram
vam misli svojih razodeti,
češ: naj priletni govorijo
in starčki naj modrost učijo.
A duh, kateri v nas žíví,
i Vsemogočnega vdihnjenje
razum, modrost ljudem delí,
ne dolgotrajno le življenje:
saj niti v starcih sive glave
razsodnosti ni vedno prave;
zató naj govorim zdaj jaz,
a vi pozor mi dajte,
in sodbo mojo poslušajte,
kot jaz pazljiv sem bil ves čas,
ko reke modre ste sejali
in Jobov govor reševali.
Pač pazil sem skrbnó, zvestó,
a Joba ni pobil nikdó,
ovrgel ni dokazovanja.

Nikár tedaj bahanja:
„Modrost mi našli smo“, rekoč,
„Saj človek njega ne preganja,
pač Oni, ki je vsemogoč!“
Job proti meni ni govóril,
pa vendar mu odgôvor dam;
a kakor ví ne bom mu zboril,
ker boljših dokazil imam.
Jaz čakam, — vi molčite vsi,
tu ste, — odgovora pa ní.
Zato pa jaz naj govorim,
vam mnenje svoje razglasim;
saj duh me sili, — na zunanje
notranje naj izjavim znanje.
Kipí tu v meni, ko v sodovih
Zaprta trsni sok kipí,
kot vino v novih vrè mehovih,
da kar raznesti jih pretí.
Govoril bom in s tem neznanski
si vskip notranji zljajševál,
govóril pa ne bom pristranski,
odkrito bom besedovál,
nikomur se prilizovál; —
saj hlimbe ní je nad menoj,
če res ní, — Bog me vzemi koj!

Čuj torej, Job, zdaj slova moja,
zvestó jih sprejmi v uha svoja.
Poglej, že usta sem odprl,
z jezika tok besed bo drl;
govôril pa ti bom odkrito,
učil te jasno, razborito; —
duh Božji, ki oživlja me,
na delo to pozivlja me.
Postavi ti se proti meni,
če moč, ovrzi govor moj,
orožje trdno ná-se deni
in možki proti meni stoj!
Nič se ne boj:
Saj božja sva oba lastnina,
obema kíp je zgnjetla glina;
zato nikar ne trepetaj,
saj kaj ti more moj mahljaj?
A čul na svoje sem uhó,
ko govor tvoj trdil je to:
„Čist sem pred Njim, brez hudobije,
nedolžen in nekriv povsèm;
a On nevsmiljeno me bije,
češ da Njegóv sovražnik sem.
Noge mi v tesno klado kuje,
korák mi slednji zalezuje“.

A v tem, glej, nimaš prav, da veš!
Bog višji je kot so zemljaki:
Kakó z njim pravdati se smeš,
če On besedi tvoji vsaki
naravnost ne odgovori?
Na razne pač načine,
Bog govori z ljudmi
ter jim pošilja opomine, —
a na vse to smo malopazni.
Pošilja Večni spanje nam,
vdihava v spanji sanje nam,
pomembne tudi nam prikazni
da gledati, ko spi teló,
odprè duševno nam uhó,
vanj zapečati nam svarila,
da bi od zla nas odvrnila.
Tako ljudi svarí skrbnó,
da naj v napuhu ne deró
med smrtne meče sami,
ter naj življenje odtegnó
temotni grobni jami.
In tudi z bičem bolečin
človeka Večni opominja;
nenir mu, bol kosti prošinja,
ne najde pa miru trpin.

Potreben je jedí,
a kruh se mu gnjusí;
morí ga glad, a pristudilo
najljubše se mu je jedilo.
Mesó mu gine, se suši,
da več nikjer ga vzreti ni;
kostí, poprej lepó zalite,
sedaj so gole vsem odkrite, —
nagiblje že se v grob odprt,
pušice nanj že proži smrt . . .
Ko Božji bi kater poslanec
tedaj k trpinu priletèl,
in bi, iz tisočev izbranec,
dolžnosti vse mu razodél
in tá bi jih vršiti htél, —
tedaj bi se ga vmilil Bog
in rekel: „Reši ga nadlog,
ne daj mu pasti v grobno tmino,
ker našel zanj sem odkupnino!“
Mesó, vsled muk mu vničeno,
pokrije spet mu slednjo kost, —
teló bo spet odičeno,
in vrne spet se mu mladost.
Bogá je prosil zaupljiv,
in On mu zdaj je milostljiv;

ker zopet je pred Njim nekriv,
da gledati mu lice svoje, —
a ta Mu uka, slavo poje.
Glasnó Mu poje pred ljudmí:
„Bilé so krive póti moje,
a Bog mi z zlom povrnil ní, —
temé je grobne me otél,
življenja luč zdaj zrem vesel“.
Tako Bog stori i večkrat
želeč človeka spreobrát,
da ne zakrije nóč ga groba,
da solnčna sije mu svitloba . . .
Zdaj čuj me, Job, in dobró pazi,
poslušaj, jaz naj govorim;
če moreš, pa na dan z dokazi,
saj prav ti dati jaz želim.
Dokazov ni? Pa čuj in pazi,
jaz tu sem z modrimi dokazi!

Vi modrijani, vsak poslušá
Besede mojé naj sedaj,
in, kakor grlo jed preskušá,
uhó preskušá gôvor naj!
Do dnâ, kaj prav je, preiščimo,
kar prav je, skupno odobrimo!

Trdí ta Job: „pravičen sem,
a Bog pravico meni krati,
in, dàsi mož resničen sem,
ko hud lažnik tu moram stati,
nedolžen mreti polhen gob“.
Kje mož je, kakor Job,
ki v hrano mu grehota služi,
ki z bogokletniki se druží,
z ljubitelji grehôb?
On de: „Kaj hasne to možú
če tu prijatelj je Bogú?!“
Možje razborni,
bodite mi na to pozorni:
nikdar ni od Boga prevar,
pri Njem krivice ni nikdar;
po vrednosti človeku plača,
po delih mu povrača.
Ne, Bog krivice ne zvrší,
pravice ne skriví.
Kdo zemljo Mu je naročil?
In ni svetov már On zgradil?
Ko duh bi Svoj na sé potegnil,
ko iz stvarí Svoj dih bi vzel, —
duh žítja iz mesá bi zbegnil
in človek bil bi prah, pepél.

Če umen si, odpri svoj sluh,
naj pride glas ti moj do uhl.
Kako ti hočeš rešen biti,
ko nič ti do pravice ní,
ko Njega drzneš se soditi,
na katerem nič krivice ní,
ti, šibki le Njega podložnik,
ki kralju reči sme: „brezbožnik“,
in vojvodom: „zločinci vi“ ?!
Ki na osebo nič ne gleda,
ki vsi so enega mu reda,
naj bogatin je, naj prosjak,
saj stvar Njegova pač je vsak!
Nenadoma, o polnoči
vihár nad krivce prihrumí,
in králj in ljudstvo v grob omahne, —
a svetna dlan ju vanj ne pahne,
ne! pogubi ju Božja dlan,
ki steza vsaka mu je znana,
ki slednjega zemljana
korák najmanjši mu je znan.
Ni za-Nj tako globoke tmine,
kjer skril bi zlobnik mu zločine.
Ni treba opazávanja
prej, ko na sodbo jih pozôve,

ni treba preiskávanja ;
saj čine On pozná njihove.
Zdrobí, zatré jih kar čez noč,
na sedež teh Njegova moč
pa druge posadí rodove.
V svarilo drugim, njim v zasméh
zarad njihove hudobije
na mestu jih očitnem bije,
ker velik je pred Njim njih greh :
Zabredli od poti so prave,
skrunili Božje so postave,
ljudi so tlačili strašno ;
teptanci vpili so v nebó —
trpinov krik, sirot, udóv
je čul, je slišal Bog Bogov.
Če torej On odlaša kazen,
kdo pač Ga obsoditi smé ?
Če skril obráz je, — neprijazen,
mogó-li zreti vanj ljudje ?
In sodi On tako zločince,
zdaj ljudstva vkup, zdaj poedince,
da tak ljudem ne bo vladár,
ki bil bi v zmoto jim in kvár.
Zakaj Bogu ti nisi dél :
„Tvoj jarem rad sem ná-se vzél,

rad kazen tvojo nosim,
kar še ne znam, povej mi, prosim, —
in če sem pred Teboj grešil,
ne bom več krivde ponovil“.
Mar sodi naj po Tvoji glavi,
po tvoji vrača On postavi? —
Govôril, glej, sem jaz doslej,
kar bolje veš, zdaj ti povej!
A kdor poslušal je pazeče,
Vsak umni, modri mož poreče:
„Job neprevdarno govori,
in govor mu razsóden ní;
zató naj Bog le še ga vdarja,
ker ko zločinci ugovarja,
s porogom greh na greh kopiči,
ko proti Bogu besediči.

Mar tvoj je sodni rek pravičen,
če sam trdiš: „Pred Njim sem čist?!“
In: „kako pač imam korist,
če sem pravičen, če krivičen?!“
Na to odgovorim ti koj
in tem prijatlom tu s teboj.
Okó na nêba vspni obòk, —
visok je ta, Bog bolj visòk!

Kaj škodiš Njemu, če grešiš,
kaj, če zločinov broj množiš?
In če držiš potí se prave,
kaj On od tega pač ima?
In, če vršiš Njegà postave,
kaj róka tvoja s tem Mu da?
Kričé ljudje zarad trinožtva,
ječé zarad nasilstev množtva, —
a kdo se Stvarnika spominja,
kdo Njega kliče na pomoč,
ki v pesem glasno jok spreminja,
in luč pošilja v temno noč?
Saj vendar več nam dal je uma,
in več je nam modrosti dal,
kot ga imá vseh tičkov truma,
kot slednja ga imá žival!
Um imejoč — kričé brezumno,
ko jih tlačitelji pesté;
na vse pa to kričanje hrumno
pri Bogu vslišbe ne dobé.
Kaj Njemu pač hrumenje prazno?!
Pregleda pa vse pravde pazno;
in dàsi meniš, sodiš tí,
da On pritožb ne preiskuje, —
pred Njim tvoj pravdni spis leží,

in sodba se svoj čas začuje.
Če Bog ne plača slednji dan,
Mu mar za to ni krivec znan?
Kaj torej usta Job odpira,
besede nerazsodne vbira?!

Počakaj le še malo,
da te do dobra podučim,
ker še mi je besed ostalo,
ko se za Večnega borim.
V najdaljšo naj daljavo
na znanja krilih se spustim,
da Stvarniku kaljêno slavo,
teptano pravo pridobim.
In govor moj ne bo sleparstvo,
veščák ne bom krivici v varstvo.
Bog moder je in je močan,
brez krivd mogotcev ne zameta:
a krivcu smrtne šibe spleta,
trpin pa vzrè kdaj sreče dan.
Oči prijaznih ne odvrne
od vérnih slug nebá vladár;
šklát kraljevi jim ogrne,
na tron jih dvigne za vsekdar.
In če kedaj medlé v okovih,

ječijo v bôli, v muk vezéh, —
spominja Bog jih del njihovih,
sè stiskami svarí njih greh.
Uhó s svarili jim odpira,
naj s krivega vrnó se tira.
In če poslušajo pazeč,
živijo mu zvestó služéč, —
zvršé življenja dneve v sreči
in leta v rádosti največi;
če ne, — samí pod meč deró,
v brezumji svojem umrjó.
Zakrklih src se ti srdé,
ko vklepa v tesne Bog jih spone;
oholost njih se pa ne vklone,
do Njega nimajo prošnjé.
Zato jim že v mladosti rani
pustiti duša mora svet,
kot njim, ki blodnosti so vdani,
jim gine moč, jim sahne cvet.
A On pošilja bolečine
želeč rešiti s tem trpine,
da stiske, ktere jih moré,
odpró jim uha in srcé.
I tebe iz pogube žrela,
ki nima dna, bi rad otél,

da prost, kar duša bi želéla,
brez stiske vžival bi vesel.
Če ž Njim pa se boriti hčeš,
tí zlobno Ga soditi hčeš,
njegova sodba ti in kazen
ne bosta daleč pač narazen.
Nikar naj ne srdé tedaj
te bridke, žgoče bolečine,
nikar grehotno ne mrmrâj
zarad visoke odkupnine.
Kaj Njemu srd, napuh Tvoj kaj?
Orožje to voljnó odloži!
Mar to vsemoč Mu razoroži?
Preveč noči ne žéli one,
v kateri vsak na veke vtone,
da tu, ko en odstopi rod,
za njim pa drug začnè svoj hod.
In glej, da se ne togotiš,
ko modri Bog te tepe; —
a rajši grajaš Božje sklepe,
ko da ponižno potrpiš.
Visok je Bog, nad vse je jak,
mar kter Mu je vladar enak?
Kdo Njemu pot pač predpisuje,
kdo dela grajati mu smé?

Ko drugi jih slavé ljudjé,
še tvoj naj slavospév se čuje!
Teh del se vsak zemlján raduje
in vidi jih iz dalje že.
Visok je Bog, kdo Ga umeje,
kdo let Njegovih broj prešteje?
On dviga gòr sopar vodâ,
kot dež ga spušča iz oblaka,
šumljá, rosljá ta spod nebá
in širne zemlje plan namaka.
In kaj še le oblakov gôre,
kjer Svoje je razpel šotore,
svoj grozni vihrotvorni dom,
odkodar stresa blisk in grom.
Zdaj krog je z lučjo obsiján,
zdaj skrit v oblakov plašč teman:
S tem ljudstva sodi in strahuje,
a spet jih s hrano osrečuje.
On bliske zgrablja oberoč,
jih na protivnike mečoč:
Gromóv rohnenje Ga naznanja,
ko krivce srd Njegov preganja . .

Zato srcé mi trepetá,
na mestu mu obstati ní;

o čujte, grozni glas Boga,
ki Mu iz ust grmí.
Do konca neba grom odmeva,
do zêmlje rôba blisek seva.
Za bliska žarom groma udar
mogočno zarohni vsekdar, —
in bliskov On ne zadržuje,
kar zdržema se glas Mu čuje.
Gospodov glas močno doní,
odmeva čudovito,
velike dela On stvarí,
kako vse to? — To nam je skrito!
Če snegu padati veli,
pa mora padati;
le On zna plohe vladati,
lijó na moč, ko On želi.
Kot da mu zapečati dlan,
človeku vse s tem delo vstavi, —
uči, da On le je močán
da vsemu On Gospod je pravi.
Zverjad zdaj sili v skrivališča,
in išče v jamah si ležišča:
ker jug viharje bo rodil,
od severa pa mraz bo bril.
Bog ostro dihne in valove

v ledene utesni okove . . .
Z vodó oblake On napaja,
zažiga bliske v njih strašné,
od kraja vodi jih do kraja
in, kar jim naročí, storé:
zdaj kazen zdaj pa blagoslov
prinaša nam oblak Njegov . . .
Čuj torej, Job, in opazuj,
in čuda Božja preišluj!
Kako dá Bog meglám na znanje,
naj bliske sipljejo odzgòr?
Umeš oblakov valovanje,
in slednji Božji umotvor, —
tí, ki še plašč si moraš sleči,
ko jug soparno jame pēči,
i vzrok ni tega znan ti ní?
Ko Bog nebá je svod gradíl,
kot iz jeklà ga trdno lil, —
pač bil si pomočnik Mu — tí?!
Tedaj nas tí o tem poduči,
ko v temi tavamo brez luči!
Kdo pravdo Mu predloži naj,
kdo krivde Ga obtoži naj?
Kdo v solnce Božje more zreti,
ko na oboku jasnem sveti,

ko vbrisal sever je nebó
in solnce suho je zlató?!
Svetlejša Božja veličast,
Silnejša Božja je oblast!
Bogá ni (z umom) moč doseči,
in ne z jezikom prav izreči:
Pravice poln je in moči,
nasilstev kriv On ní!
Mar tožbe naše se boji?
Pred Njim tresó se vsi zemljani,
in kaj so Njemu modrijani?!

Jehôva.

Jehôva Jobu iz viharja
ko grom mogočno odgovarja:
Kdo tist je pač,
tist malomodri blebetač,
ki večnojasne mi zasnove
besede naj stemné njegove?
Opasaj, čvrsti se junak,
kot se za boj vojak.
Jaz prašal bodem te sedaj,
odgovor tí, poduk mi daj!

Kje bil si ti tedaj,
ko zemlje kroglo jaz sem gnjetel?
Odgovor daj,
če ti razum je svetel!
Kdo mero zgradbi nje je vzel,
menda ti veš?
Kdo zemljemerni trak razpél
najprvi je, kaj deš?
Kdo njene stebre stalnike,
na kaj pričvrstil je?
Kdo kamene-vogalnike
umetno vvřstil je,
ko ukale so vse zvezde
pri rojstvu mlajše te sestré,
ko Božji vriskali sinovi
naprót so Božji stvari novi?!
Kdo je morjé z zatvornico
brzdál, krotíl, zaprl,
da tok na zemlje zgornico
iz majke krila ni pridrl?
Dal tmíne sem mu za povoje,
za krilo pa oblake svoje!
Zgradíl krog stene skalne sem,
mejníke dal mu stalne sem,
dverí sem trdne mu sklesál,

zapahe večne mu skovál.
Dejal sem mu: „Do teh le mej
ti smeš in ne za las naprej,
v mejnik sem ti zgradil — bregóvje,
tu vstavi, silno se valovje!“ . . .
Mordà, odkar si živ, zemlján,
ti vzbûdil kdaj si beli dan?
Mar zoru jutranjemu kdaj
odkazal tí si čas in kraj,
veleč, naj zgrabi zemlje rob
in z nje otrese sine zlob?!
V temi je kruti tolovaj
že dvignil pest za zamahljaj; —
zor! . . pest ko hroma krukne,
in on se v črn brlog potukne . . .
Dá zemlji zora žarek zlat
obleko pravo in obliko,
zariše pristno njeno sliko
ko v il ime pečát.
Li kdaj si tí pribrodil
do silnih mórja vrel?
Neskončnost li prehodil
njegà brezdanjih si globél?
Li v smrti kraje tí neznane
si vrata kdaj odprl?

Kdaj smrtnih senec ti dvorane
si z ôkom bistrim zrl?
Poznaš li zemlje površino
do skrajnih mēj?
Dolžino nje in nje širino
naznani točno, dej!
Kje luči dvori so sijajni,
in teme kje prostori tajni?
Mar tja ju pošlje tvoj migljáj,
ter ju pokliče spet nazáj?
Mendà! Saj si, odkar je svet,
in tvojih let je broj nešteti!
Dospel li do zalog snegá
in do skladišč si grozne toče,
ki hranim jo za dní gorjá,
za bitve dní in borbe vroče
z uporniki svetá?
Kje pot, deleča luči žar?
Odkod prihruje vroč vihá?r?
Kdo vžiga blisk slepeči,
kdo vzbuja grom rohneči?
Kdo on je, kateri
nebeškim tokom struge meri?
Kdo jim velí,
naj se v puščave zlivajo

kjer več ljudje ne bivajo,
kjer žive ni stvari?
Velelaš mar jim tí,
naj puste goličave
z nebá rosó napajajo?
Naj trate, vse od suše rjave,
prerajajo, pomlajajo?
Imá tu dež rodítelja
in rosa provzročítelja?
Kdo v tihi, mrzli noči slano
na grič nasiplje in poljano?
Kdo v krilu svojem led rodi,
ki rek, jezer valove vklene
v okove trdne, ko kamnene, —
mar tí?!
Obešáš tí li zvezd „lestence“
in tešeš „palice“ nebá,
ko čas je, zvezdne viješ „vence“,
„koroška“ vodiš dva „vozá“?!
Poznaš li vse nebá postave
in tí jih spraviš do veljave?
| *) Mar dvigaš tí k oblakom glás?

*) Od tu do konca so nekatere vrste drugače
vrejene, nego v izvirniku.

Mar dežja se mehovi sivi
izlivajo na tvoj ukáz,
da cestni prah nebá nalivi
zamesijo kakór testó,
in poke grud na trati, njivi
zlepé, zvaré skrbnó?
Mar bliske zoveš, prožiš tí
in ti rekó: „glej tu smo mi?!“
Kdo módro vam stvarí spoznanje
je v dúh oblačni vlil,
prikazni v zraku, njih javljanje,
kdo je umeti vas učil?

Mar levinji ti plen loviš
in njé mladičem glad toliš,
ko skriti v jami mró na lóv,
prežé na plén izzà grmóv?! . . .
Kdo vranu hrane poskrbí,
ko mladi rod k Bogú kričí,
brez živeža se krog potiče,
a ni nikjer mu piče? . . .
Ti divjih kôz porod je znan,
ki se vrší v pečeh brez čuta?
Mordà tí opazuješ dan,
ko mladi rod množi košuta?

Poznaš-li čas njih oplojenja,
poznaš-li čas njih porojenja?
Rodeč bolesti se krivé;
a ko mladiče porodé,
njih bolečina jenja!
Mladiči njih pa rasejo,
čeprav brez staj se pasejo,
moči se jim krepčajo;
potem od starcev odbegnó
in k njim se več ne povrnó,
ko da jih ne poznajo . . .
Kdo divje osle oprostíl,
vezí jih je osvobodíl?
Puščava je domišče jim,
svet slan je bivališče jim,
to hiša njih domača;
živečim sred neplodnih pušč,
jim le v zasmeh je mestni hrušč,
in vik in krik gonjača.
Kter teh — ljudi po piči praša?
Zelén, ki jo rodé goré,
iščo le in jo zasledé,
to njim je draga paša! . . .
Mar ti bivól službával bo,
pri jaslih prenočával bo?

Li on se ti vkleniti dá,
da s plugom njive tvoje ôrje,
po njih globoke brazde pôrje
in jih poslušen zabraná?
Mar, moč njegovo poznajoč,
zaup boš vanj ti stavil,
da on, za setev ti orjóč,
na gumno bo ti žetev spravil? . . .

Vezelo stresa noj perút,
a ne ko štrk skrbno-pobožno;
on deci svoji ôčim krut
izbrál valitev si je zložno:
puščavi jajca prepustí,
naj pesek greje jîh, valí. —
A v glavo to ne pade mu,
da strè že v jajcih mlade mu
lehkó z nogami človek ktér,
al poljska, ali gozdna zvér.
Za zarod svoj brezčuten je,
kot tujcu mu okruten je:
Če se zvali? — Kakó živi? —
Kaj to skrbí ga, kaj bolí?!
Modrosti luč mu Bog zastrl,
nikdár ní iskre njene vzrl!

Ko s krili pa zaflofotá,
jadrajo ta, veslá mu noga,
za njim jahač ko blisk nebá, —
on konju, jezdecu se roga . . .
Tí mòrda v gibke ude vlíl
si konju jakost neupogljivo?
In si stresavi vrat pokríl
mu z vihrajočo grivo?
Skok ko kobilcam mu lohán,
rezgèt krasán je in strašán.
Nestrpno grebe tlà s kopiti
konj bojeviti, ponositi;
orožju v dír naprot hití,
le posmehuje se trepetu,
in roga jekel se žvenketu,
spred meča ne beží.
Nad njim zvenčé pušice v tulci
žarí se ost na koplji, sul'ci;
on pa le dirja, topočóč,
pot kar požira dirjajóč; —
ko bojna tromba zadoní,
brzdati več ga ní!
Na trombe glas zahrza koj,
iz dalje že diši mu bòj,
in čuje vodjev glas grmeči,

in čet vojaških krik hrumeči . . .
Po tvoji vredbi jastreb mar
Razpenja krila na višine,
z višin pa v južne kraje šine? . . .
In ôrel, visočin vladar,
na tvoj li ukaz visoko leta,
in gnjezdo si v planinah spleta,
in prenočuje po pečéh,
čeréh planinskih in vrhéh?
Od tam na plen skrbnó preží,
do daljnih dalj oči napenja;
kjer truplo vgleda brez življenja,
ko blisk se nanj spustí —
srebljó mladiči plena krí!

Le behemota gledí,
ko tí je moja stvar;
on pase slično se govedi,
če prav mu silna moč je v dar.
Moči mu nerazrušne
ogromna ledja hranijo
in kite trdne podtrebušne
ga pri napadih branijo.
Pregiblje rep, ki trd, krepak
je kakor gorska cedra,

pretkana so z vezmi mu bedra,
premrežen ž njimi bok je vsak.
Piščali so ceví brontene,
kosti so mu žrdí jeklene;
najjačji to Boga je stvor:
On sam mu dal je v žrelo meče,
da klaje si kosí duhteče
po poljih in obronkih gor.
Zverjad pa, zroč kako krotak,
njej neškodljiv je ta orják,
tam krog igrá se neboječe.
Napasen leže med grmičje,
med bičje reke in trstičje, —
to senči ga, to skriva ga.
in skriva, senči iva ga.
Naj poleg reka le naraša,
na svojo moč se on zanaša:
ko ves kak Jordan vanj bi drl,
on plah bi nanj se ne ozrl.
Kdo zgrabi ga, če on bedí,
kdo nos mu obrzdá z vrvmi? . . .
Mar levjatana v Nilu
na trnek bodeš ribji vjél?
Boš rilec krokodilu
na uzdo vrvnato pripel?

Li vtakneš mu v čeljust obroč
za vajeti, ki dá jih loč?
Mar bo prijateljstva te prosil,
krog tebe mar maledovál?
Rád jarem tvoj li bode nosil,
ti večno véрно službovál?
Igra-li z njim se, kakor s tiči
Igrajo dečki in dekliči?
Mar ga med' sábo srečni lovci
si kakor plen bogát delé?
Mar kanaanski ga trgovci
za drag denár si prisvojé?
Našpikaš kožo mu roženo
ti s kopjem mar koničastim,
lobanjo trdo, ko jekleno,
z oství železjem špičastim?
Poskusi! Koj orožje v dlan,
in borbe se junaške loti!
A znaj, tvoj up, pogum — zamán,
naprot gréš padcu in sramoti:
Saj že pogled le nanj je tak,
da groze zgrudi se junak. —
Kdo sname mu oklopje bojno?
Kdo segne v odprtino ust,
kjer slednja mu redí čeljust

zob grozovitih vrsto dvojno?!
In kdo njega pročelja vrata
odpreti drzne se nepláh?
Há, straža tam reží zobata
ki grozen krog razširja strah.
Ponos njegov je škitov zgrada,
ki sklepa jih pečat krepak:
enotno škit se s škitom sklada,
da skoz ne pihne niti zrak.
Tesnó v oklep družé se škiti,
ni jih ločiti, so ko zlití.
Ko siče iz nozdrv navzgòr,
prší se curek in svetlí se;
ko zor, lepó robèč obzòr,
okó divotno mu žarí se.
Iz ust ko plameneč mu žar
osolnčení prah vodni šviga,
puhti mu iz nosnic sopár,
kot iz kotlów se vrócih dviga;
sopenjà puh se mu razžarja,
ko živ plamen iz ust mu vdarja.
Vrat diči moč mu, veličast,
pred njim se širi strah, prepást.
Podbradek mu je negibljiv,
ko zlit je nanj, ko ves kovinski,

srcé njega je kamen živ,
trd spodnji kamen mlinski.
Ko kvišku plane vzdrاملjen,
junak najboljši strepetá,
in, groze ves omاملjen,
pomòči si ne znà.
Od njega meč kovani
ti odletí ko tòp,
pušica ga ne rani,
zastonj ti kopje in oklòp!
Za slamo šteje jeklo on,
ko les trhlén se zdí mu bron;
nikdar ga v beg ne zapodí
pušica, nagla loka hči;
iz prače nanj zagnane kamne
pošteje on ko bilke slamne;
le slama njemu zdi se kij,
svrčanju kopja se smejí.
Pod njim štrli pri črepu črèp —
in ostrozobi ta oklep
sledove pušča v blati,
kot váljar, ko pšenico mlati.
Valove vzbурja njega sila,
da ko nad ognjem se pené;
ko v kotlu vàrjena mazila,

kipí, šumí nad njim morjé.
Za njim blesti se steza bela
ko starčka glava osivela.
Od rojstva mu neznan je strah;
ni takega pač korenjaka
do zemlje skrajnih dalj.
On krog ozira se neplah, —
katera zvér mu je enaka?
Stvarí vseh silnih on je — kralj! . . .

*) Mar ta grajač nerazboriti
še hoče z mano se boriti?
Kdor z Bogom pravdati se hče,
odgovor daj na to mi vse!
Opasaj torej se junak,
orožje možki suči!
Jaz prašal sem, ti me poduči!
Mar mene ti dolžíš napák
in pravo streti bi mi htel,
da tí bi se pravičen zdel?
Mar roka ti je silna, močna,
ko Božja roka vscmogočna?
In zemlje dno in nêba krov

*) To je v vulgati začetek XL. pogl.

tvoj stresa glas-li ko Njegóv?
Tedaj ogrni v veličast se,
odeni v kras in pa v oblast se!
Ohole zêmlje vse sinove,
brez milosti ponižaj tí,
in jeze vzbunjene valóve
na njé razlij.
Z očmí poglej na njé srdit,
da vsem bo padec njih očit,
Na mestu, pri tej priči
zločince vniči!
Poderi v prah jih in jih skrij
na kraj temán,
na kraj neznán,
kjer več ne vzrejo jih oči.
Potem te bom i ja z velíčal,
ker s takimi boš deli spričal,
da tebi Mene treba ní!!

Job.

☞ Obrne zdaj se Job k Jehôvi
in s tèmi se mu klanja slovi:
kaj revež naj odgovorim?

Na usta dlan, in naj molčim!
Pač enkrat, dvakrat sem govóril,
odslej ne bom več tega stóril.
Zdaj vem, da Ti vse znaš,
in da brezmejno moč imaš;
kdo tist brezumnik, ki se lóti,
da modre tvoje sklepe moti?
Oh, jaz o Tebi prej sem blél
to, česar nisem nič umél:
o Tebi čulo le uhó,
po sluhu le sem Te poznál
(in, žal, po tem presojevál), —
a zdaj Te zrlo je okó;
v pepelu, prahu torej tó,
kar sem mrmrál in blebetál,
do smrti bom obžalováł. —

Konec.

✠ Ko veličastna svoja slova
do Joba je zvršil Jehôva, —
do Elifasa Temanjana
— oberne se rekoč takó:
Na té je jeza moja vžgana,

na té in tvoja druga,
ker ví o meni vsi krivó
sodili ste in ne takó,
ko Job moj verni sluga.
Zdaj sedem juncev vi vzemite,
in jarcev sedem izbèrite,
ter k Jobu privedite jih,
pa v spravi dar zažgite jih;
a Job za vas naj k meni vzdíše,
njegovo prošnjo bom sprejel,
da v greh se to vam ne zapiše,
kar kdo napačnega je dél;
ker prav vi niste govorili,
kot Job je, moj služabnik mili . .
Šel torej Baldad je, — Šuhljan,
šel Elifas je, — Temanján,
in šel je Sofar, — Naamlján,
in kakor je Gospod govóril,
tako je zvésto vsakdo storil . .
Gospod pa pravno je daritev
sprejél na Jobovo molítev;
a Jobu dal je vsega zdaj
dvakratno, kot imél je kdaj . . .
Zdaj pa so bratje prihiteli
In sestre, znanci k Jobu vsi,

v njegovi hiši kruh so jeli,
ko prej za srečnih dní.
In Joba so pomilováli,
„tolažbe“ v dušo mu vliváli
za slednji vdarec mu zadan,
(zdaj že prestán!);
a v dar so vsak „kesito“*) dali,
i vsak po en mu zlat uhán . . .
A Bog pa večji blagoslov,
in več poslal mu je daróv,
ko prej, ko ni ga bil še vdáril:
dal štirnajsttisoč je ovčíc,
dal tisoč jarmov je volóv,
šesttisoč mu kamél podaril,
in dal mu tisoč je oslic.
In, vrh kraljêvih teh darí,
dal Bog mu drug je blagoslov:
dal sedem vrlih mu sinov,
dal zlate hčérke tri.
Starejšo hčer po zvezdi dné
imenováł je Job — Danico,
Dišava srednji dal imé,
a mlajšo zval je — Lepotico.

*) Nek denár.

- Bilé so krasne vse ko cvet,
enakih tem imél ni svet;
in Job jim dal je děl bogàt,
kot slednji ga dobil je bràt . . .
Ko bil prestal je bolečine, —
še stoinštirdeset godóv
je včakal Job, in videl sine,
in sine svojih je sinóv
dol do četrte rodovine;
potem pa star in polhen let
zapûstil ta je svet.

Psalem 118.

Psalm 118.

Psalem 118.

1.

j, blažen, ki mu čist je hod,
ki hodi, kot velí Gospod,
ki reke Božje vse vrší,
in srčno rad se jih uči,
ki čuva dél krivičnih se,
ki stèz drži pravičnih se!
Saj Ti naróčil si ostró
tvoj zakon čuvati zvestó . . .
O, da bi tudi moja pot
po volji Tvoji šlà, brez zmot!
V sramoto pač bi ne zabrèl,
ko zakon Tvoj bi práv umèl.
In iz srcá bi Te slavil,
ko práv bi vseh se naučil;
ta prava čuval bi vsikdar, —
le ne zapûsti me nikár!

2.

Saj kdaj na póti pač smo pravi?
Če zvésti Tvoji smo postavi!

Iz srca, glej, jo jaz želim,
ne daj, Gospod, da jo zgrešim!

Naj reke Tvoje v srci hranim,
da z grehom Ti srcá ne raním.

Razkrij pa vse mi pravo Ti,
in jaz bom peval slavo Ti.

In Tvojih ust pravične sóde
oznanováł moj jezik bode.

Saj nad bogastvo pot jaz prâv,
pot Tvojih ljubim jaz postav.

Zató jih rad bom premišljâval,
rad poti Tvôje preiskâval.

Postav bom Tvojih zvest čuvar,
in zábil jih ne bom nikdár!

3.

Ne zabi Ti me, me otmi
in uk Tvoj čuval vse bom dni ;
odpri oči mi, daj jim svita,
odkrij jim prava čudovita.

V tujini tujec tavam tod,
ne skrivaj stèz mi: „kam in kod!“
Želi preželjno duša moja,
hoditi vedno pota Tvoja.

Prevzetnike Ti pokoriš,
postav skrunilce pogubiš ;
od mene pa sramoto vzemi,
ki služim rad z močmi Ti vsèmi.

Glej, zbor mogotcev me morí,
moj duh pa uk le Tvoj gojí,
postav le Tvojih se raduje,
kar té svetujejo — spolnuje!

4.

Potrta v prah mrjè mi duša,
otmi jo, Svoj izpolni rek ;
osod Ti bridkih toži tek,
ko kdaj, naj mílost spet okuša.

Pravičnost Svojih sodeb skaži,
spoznam naj Tvojih čud sladkost:
do solz mi dušo trè bridkost,
ti, kot si rekel, jo vtolaži!

Po rekih Svojih se me vsmíli,
ki čuvam se krivičnih cest,
ki Tvojim sem postavam zvest
in zakon Tvoj spolnujem mili.

Nikár mi nâd ne osramoti,
saj Tvojih práv držim se vnèt;
ko mi srcé razširiš spét,
vesél bom tekal Tvoje poti!

5.

Tvoj zakon naj vodi življenja mi tek
in rad premišljavał ga bodem na vek;
daj um mi, da bodem ga prav preiskával,
daj moč mi, da s srcem ga bom izvršával.

Na zakona stèzo mi vodi nogó,
ker to najsrčneje jaz ljubim stezó;
srcé o izrekih se Tvojih naslajaj,
bogastva pohlep ga nikâr ne zavajaj.

Odvрни oči mi od ničnih stvari,
otmi me,* ki Tvoje držim se potí;
služabniku spolni obèt Svoj prezvesti,
ker vodi Tvoj strah po življenja ga cesti.

Odvрни sramoto v bodoče mi dni,
Sladké naj so Tvojih mi sodeb potí;
ker zakon Tvoj ljubi Tvoj sluga udani,
po Svoji pravičnosti Ti ga ohrani!

6.

Nad mé, oj Gospod moj, usmiljenje pridi,
moj duh po obljubi rešitev naj vidi,
in lahek odgovor smešílcem bom dal,
čemú da v zaupanji trdno sem stal.

Nikar ne umakni besede resnične,
ko trdno Ti v sodbe zaupam pravične,
in Tvoje postave prav veren čuvár
jaz bodem od veka do veka vsekđár.

In potlej po potí jaz hodil bom sreče,
in Tvojo postavo premišljaj goreče,
pred kralji, če treba, o njej govoríl;
in vendar nikakor me strah ne bo vil.

Zvestó preiskaval postavo bom sveto,
ki zánjo srcé mi iskreno je vneto,
kopné bóm k njej stezal ljubeče roké,
skrbnó se je vadal do zadnjega dné.

7.

Besedo pomni hlapcu dano,
ki up mi dviga neprestano;
ta up mi v togi tolažnik,
tvoj rek mi bo iz stisk rešník.

Množé trinogi mi krivice,
a jaz ne krenem od resnice;
saj zvestih Tvojih sodb spomin
tolaži sred me bolečin.

Pač ginem in mrjém bolesti,
ko rod postavam zrem nezvesti;
a duši moji spev sladák
tvoj rek tu v robstvu zdi se vsak.

In ná-Te mislim še po noči,
da čuvam uk Tvoj neminoči;
a to se mi godí takó,
ker zakon ljubim Tvoj zvestó.

8.

Moj delež, — najdražji mi, — zakon je Tvoj,
 moj dël je: da Tvojo postavo spolnujem;
 zato pa z zaupanjem k Tebi zdihujem:
 rek milostni spolni mi Svoj!

Daj milost! Saj Tvoje držim se stezé,
 po Tvoji le poti obračam korake,
 čvrstó po nji spem brez pomude nikake,
 postave se Tvoje držé.

In dasi v krivičnikov sponah ječim,
 glej, Tvojega vendar ne zabim povelja,
 o polnoči vstajam, ker žene me želja,
 da Tvojo pravičnost slavim.

Naj torej veseli svoj delež imám
 zè vsemi, ki zakon Tvoj čuvajo voljno:
 saj polniš z dobrotami zemljo vesoljno,
 še jaz naj to milost spoznam.

9.

Ti Svojemu hlapcu, Gospod,
 naklonil si polno dobrot
 po Svoji resnični besedi;
 razloži, kaj dušna blagost!
 Kaj vzgoja, kaj prava modrost,
 (saj vérujem Ti!) — mi povedi!

Pred Tabo hudó sem grešil,
zató pa ponižan sem bil,
zdaj Tvoje pa čuvam izreke;
ti dober, Gospod, si vselēj,
z dobroto, milôbo torēj
pravice me uči na veke.

Krog mene prevzetnikov roj
množí hudobi je nebròj,
jaz uk pa le Tvoj preiskujem;
njih sŕce, zakrklo ko loj,
ne briga za zakon se Tvoj,
jaz srčno ga rad premišljujem.

Pač dobro mi bilo je tó,
da bil sem ponižan takó,
ker Tvoja s tem spôznal sem prava;
zdaj ljuba nad kupe srebrá
in bolj ko tisóči zlatá
ust Tvojih je meni postava!

10.

Gospód, ki me Tvoja je vstvárila dlan,
spolnjenje Ti Svojih obljb mi dodeli!
videč me, pravični naj bodo veseli,
videči, da nisem zaupal zamán.

Pač vem, da pravične so Tvoje sodbé,
in da si ponižal me bil po zaslugi;
a spet mi daj milost, tolaži me v tugi
vsled Svoje obljube na veke zvesté.

Usmiljenje pôšlji, da srečno živím,
ker moje veselje le Tvoje so pótí;
tlačilce krivične mi pa osramóti,
saj Tvoja povelja premíšljam, vršim.

In slednji, kedor za Tvoj zakon je vnet,
kdor Tebe bojí se, naj z mano se združi!
Srcé pa naj vedno brez graje Ti služi,
ko zdaj da v sramoto ne pahneš me spet.

11.

Po Tvoji pomoči srcé omedleva,
v resnični Tvoj rek upajoč;
okó po spolnitvi obljub koprneva:
„Kdaj pošlješ tolažbo?“ — kličoč.

Grbančim, sušim se, ko v dimu mehovi,
a Tvojih ne zabim besed!
Dokdaj naj trpljenja mi trajajo dnovi,
kdaj silnik bo sojen ves bled?

Lové me trínogi, — že zije mi jama! —
Ker zakon pač Tvoj jim je tuj;
a reki vsi Tvoji resnica so sama,
tlačilcem me torej izruj.

Zatrli so skoro s svetá me sovragi,
stèz Tvojih pa nisem pustíl;
občuvaj po Svoji me milosti blagi
in zakon Tvoj rad bom vršil.

12.

Na veke slednji Tvoj je rek:
na nebu, glej, veljá na vek;

veljá na zemlji z roda v rod,
kot si vstanóvil, nje gre hod;

vrstí se stalno dan in noč,
vse sluša vkazov Tvojih moč!

To stalnost moj premišlja um,
to v stiskah mi množí pogum.

In upa v veke ne zgubim,
tvoj rek me jači, ko trpim.

Ker v rek Tvoj upam, Bože moj,
ti boš me čuval, saj sem Tvoj!

In dasi tare me sovrag,
Tvoj rek poznam in nisem plah:

saj slednja pač prešla bo stvar,
kar rečeš Ti, veljá vsekdar!

13.

Kako, o Gospod, mi Tvoj zakon je drag,
ves dan ga jaz bom premišljal;
po njem sem modrejši, kot moj je sovrag,
na veke ga bodem spolnaval.

Umnejši, kot moji učitelji, sem,
ker zakon Tvoj rad premišljujem;
modrejši od starcev postal sem po tem,
ker vedno ga rad preiskujem.

Tuj mojim nogam pot krivični je vsak,
le Tvoja povelja zršavam;
od Tvojih postav mi ne krene korak,
ker Ti si začetnik postavam.

Oj, kolika Tvojih je rekov sladkóst,
zdé slajši se mi od medicine;
postave mi Tvoje delijo modrost,
da póti sovražim krivice.

14.

Svetilo mojim je nogàm
Tvoja postava,
luč jasna mojim je stezàm.

Obljubil sem Ti, se zaklél.
da Tvoja prava
do veka čuval bom vesel.

Obljuba prosto dana zdaj,
naj bo Ti draga, —
k zvršitvi luč in moč mi daj!

Ponižan, glej, in poteptan
sem od sovraga,
Ti spet me dvígni, čuvaj ran.

Življenju zmér pretí pogin;
postavi Tvoji
pa vedno hranim zvest spomin.

Sovragi v zanjke me lové,
koraki moji
pa póti Tvoje ne pusté.
Saj kje je dražja dedna last
od Tvojih rêkov?
Ti duši so največja slast!
Zató vršilo pa srcé
jih bo do vekov, —
saj srečo stalno pridobé!

15.

Sovražim iz srcá krivico,
Tvoj zakon pa vršim vesel;
v obet Tvoj upam, — saj v resnico! —
zató me branil boš, otél.

Rad Tvoje premišljujem póti
in zlih se rad ogibljem cest;
zató mi nád ne osramoti,
naj reši Tvoj obèt me zvest.

Tvoj sladkí uk mi zmér je v mísli,
zató pač Ti pomoč mi daš;
a komur pot krivic je v čisli,
in pot laží, — ga poteptaš.

Zametaš zle ko zgorke rude;
zato pa zakon Tvoj vršim,
ker strah mi Tvoj prošinja ude
in sodeb Tvojih se bojim.

16.

Ker prava vsa Tvoja vršim, kot veliš,
trínogom pač Ti me v pestéh ne pustíš;
v obrambo pač Svojega slugo sprejměš,
in silnikom krutim iz rok me otměš.

Po Tvoji pomoči oči koperné,
vresničenja Tvojih izrekov želé.

Po milostí s hlapcem Ti zvestim ravnàj,
obetov zvestôbo pokaži mu zdaj.

Ker zvest sem Ti hlapček, Tvoj rek naj
[umèm,
izpolnjene Tvoje obljube naj zrem:

pač čas je, da moje teptalce brzdáš,
da nje, ki skrunilci so prâv, poteptáš.

Saj zakon Tvoj ljubim iz srca globín,
zelò bolj od zláta pa vseh dragotin.

Zvestó se zapóvedi Tvojih držím,
a póti krivične mrzim in črtím.

17.

Tvoj uk, Gospod, je čudovit,
zato ga duša preiskuje;
Tvoj govor nam prižiga svit,
um maloumnim podeljuje.

Odprtih ust . . . ne dihnem jaz,
ker Tvojo rad bi čul postavó;
Tvoj náme milo zri obráz,
razkrij ljubilcu Svoje pravo.

Tvoj rek naj vodi moj korák,
krivica naj mi ga ne vodi;
da rešíš suženjskih me tlak,
po poti práv naj noga hodi.

Obráz nad hlapcem zjasni Svoj,
vsa prava živo mi predóči; —
oh, ko se žali zakon Tvoj,
okó studence solz mi tóči.

18.

Pravičen, Gospod si, pravičen,
in slednji Tvoj rek je neskončno resničen;
zato zapovedaš ostró:
ta prava, te reke vršiti zvestó.

Gorečnost srcé mi razjeda,
ker vidim, da skruni se Tvoja beseda;
rek slednji ognjêni Tvoj jaz
pa ljubim goreče in bom ga ves čas.

Res mlad sem in — kdo me poštee?
Moj duh pa Tvoj zakon preišlja, umeje!
Vem: Tvoja pravičnost je v vek,
na veke resničen je slednji Tvoj rek.

In zdaj, ko teró me boleti,
Tolažba vsa moja izrek je Tvoj zvesti:
saj rek Tvoj na veke veljá,
on um pač in srečno življenje mi dá.

19.

Iz srca Te kličem, čuj Bože me moj,
in Tvojo zvestó bom preišljal postavo;
oh, čuj me, ter reši me — Sebi na slavo!
da zakon spolnaval bom Tvoj.

Že rano jaz k Tebi pritekam kličóč,
ker up moj na Tvoje se reke opira;
okó že pred svitom se k Tebi ozira,
v Tvoj zvesti obet verujóč.

Po Svoji zvestôbi usliši moj klic,
in reši po sodbah me Svojih pravičnih;
grozijo hodilci mi póti krivičnih,
grozé mi ljubilci krivic.

A Ti pa si blizu mi vedno, Gospod!
Vse póti so Tvoje resnične do vekov:
Od nékdaj že to vem od Tvojih izrekov,
da trajni iz roda so v rod!

20.

Ponižan hudó sem, — Ti spet me vspostavi,
ker uk Tvoj mi vedno — je v srcí in glavi.

Otmí me, ter pravdo — pravično mi sodi,
po Svoji besedi — rešitelj mi bodí.

Saj grešnikom Ti le — odlašáš rešenje,
ker Tvojo postavo — njih žali življenje.

Pravičnim dobrot pa — naklanjš brez broja,
Še mene obrani — pravičnost naj Tvoja.

Glej roj preganjalcev — zadaja mi boli;
od Tvojih postav pa — ne krenem nikoli.

Še drug kdo če pade, — srcé mi trepeča,
ker Tvojih izrekov — on čuvati neče.

Jaz vedno pa vdan sem — zapovedi Tvoji,
zató po oblubi — ohrani me Svoji:

Resnica le temelj — je Tvojih izrekov,
in prava vsa Tvoja — do večnih so vekov.

21.

Po krivem preganja sovražnik me silen,
jaz skrumbe pa Tvojih le slôv se bojim;
izrekov se Tvojih srčnó veselim,
kot on, ki priplenil si plen je obilen.

Srcé mi je vneto za Tvojo postavo,
a slednjo krívico črtim iz srcá;
zavoljo pravičnosti Tvojih sodbâ
prepevam na dan Ti po sedemkrat slavo.

Kdor zakon Tvoj ljubi, prepoln je pokoja,
in ni se mu bati nikakih spotík;
zato pa jaz čakam, da boš mi rešník,
Ker duša gorí za povelja mi Tvoja.

Da, duša spolnuje zapovedi Tvoje,
vrši jih srcé, jih iskreno ljubeč,
in zakon Tvoj jaz izvršujem goreč,
ker Tebi odkrite vse steze so moje.

22.

Gospod, naj pride moje vpitje
pred Tvoj prestol,
naj zvem, da rek Tvoj istinit je.
Rad sprejmi srčne prošnje moje,
glej mojo bol,
otmi me vsled besede Svoje.

Veselju z lepo jaz slavíco
bom dal izráz,
ko skažeš mi obljub resnico.
Navdušen hočem hvalo peti
na ves Ti glas.
ko Tvoji se zvršé obeti.

O, stegni Svojo mi desnico
ter daj pomoč,
ker Tvojo ljubim jaz pravico;
rešitev pošlji zaželjêno, —
in dan in noč
Tvoj uk jaz čuval bom ognjeno.

Živí naj srečno duša moja
in hvali Te,
beseda naj krepčá jo Tvoja.
Zdaj krog — zgubljená ovca! — tavam;
Ti reši me
i v vek bom Tvojim zvest postavam.

Popravki:

Stran	36	vrsta	11	beri:	grešnik
„	81	„	17	„	Njegôva
„	133	v opazki	beri:	„Od tu do konca	[črte . . .
„	137	vrsta	18	beri:	na kopji . .
„	140	„	4	„	moledovâl
„	141	„	20	„	sopênja

Ostale pogreške, ki sicer malo motijo, popravi si umen čitatelj lahko sam.

Dodatek k popravkom:

Stran	64	vrsta	7	beri:	tebe
„	106	„	11	„	. koža

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000048564

Književnost.

— **Novo delo S. Gregorčiča.** V založbi „Narodne tiskarne“ v Gorici je izšla „Svetopisemska knjiga Job in psalm 118.“ v slovenskem prevodu Simona Gregorčiča. Pridana je razprava „Pojasnilni uvod v knjigo Job“, ki ga je sestavil dr. Franc Sedej. Čisti dobiček je namenjen „Šolskemu domu“ v Gorici. Gregorčičev prevod stane mehko vezan 1 K 80 vin., vezan v platno 2 K 30 vin., z zlato obrezo 2 K 80 vin., po pošti 20 vin. več. Sedejev uvod stane mehko vezan 40 vin., po pošti 5 vin. več. Obe knjigi skupaj vezani staneta: v platnu 2 K 70 vin., z zlato obrezo 3 K 20 vin. po pošti 20 vin. več. Lepota in pesniška vrednost Jobove knjige in psalma 118. je svetovno znana. Gregorčičev prevod tega znamenitega umotvora je naravnost klasičen. Kar čuditi se mora bralec, ko čita orientalsko fantastične opise, nežne lirične pesmi in pretresujoče elegije, da je Gregorčič tako pogodil izvirnikov ton in našel za prevod primernih pesniških izrazov. Gregorčičev prevod je pravi umotvor in zasluži to najnovejše njegovo delo toplega priporočila.

— **„Učiteljski Tovariš“** ima v 30. številki naslednjo vsebino: Prevarane nade! — Tržaško slovensko šolsko vprašanje. — Isti smotri. — Pisarna za zdravljenje naših bolnih stanovskih, družabnih uradnih, književnih, narodnostnih in političnih razmer. — Dopisi. — Društveni vestnik. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inzerati. —

pravlja se nova velika bitka. Rusi delajo zanje že velike priprave in se utrjujejo tako ob reki Šaho kakor ob reki Hunho ter na takozvani Mandarinski cesti.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Stagnacija na žitnem trgu je karakteristikon kupčije v tem tednu. Od nobene strani ni spodbude, ki bi preminjaje vplivala na tendenco. Sicer prihajajo danes iz teh, jutri iz drugih inozemskih tržišč poročila, ki naj bi oživila leno kupčijo, toda budimpeštanska borza ostaja večinoma hladna — kurze spreminja le bolj radi lepšega. Značilno pri vsej tej leni kupčiji pa je vendarle, da vkljub skrajno omejenemu popraševanju ponudbe nele postajajo usiljivejše, da, često potrebnih ofert nedostaje. Iz tega bi se dalo logično sklepati, da se morajo cene vsaj do spomladi ojačiti, čim se moki odpre pot med odjemalce. Moka pa se žal le gromadi v skladiščih, nakupi izostajajo. Odtod prihaja, da je zanimanje za pšenico tako neznatno, kajti le kolikor moke gre v denar, čeprav šele za pozneje pošiljatve, toliko ali manj pšenice si nabavljajo mlini.

Pšenica je še danes tam, kakor je bila pred tednom, pa tudi pred nekaj tedni. Neznatne fluktuacije med 1025 in 1015 za oktober in 1065 ter 1057 za spomlad pri kupčijah ne pridejo niti v poštev, kajti kršenje se razteza na 2-5 vinarjev od dneva